

At: Aelodau'r Cyngor Sir

Dyddiad: Dydd Llun, 2 Gorffennaf
2012

Rhif Union: 01824712589

ebost: dcc_admin@denbighshire.gov.uk

Annwyl Gyngorydd

Fe'ch gwahoddir i fynychu cyfarfod y **CYNGOR SIR, DYDD MAWRTH, 10 GORFFENNAF 2012 am 10.00 am yn SIAMBR Y CYNGOR, NEUADD Y SIR, RHUTHUN LL15 1YN.**

Yn gywir iawn

G Williams
Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd

AGENDA

RHAN I – GWAHODDIR Y WASG A'R CYHOEDD I FYNYCHU RHAN HON Y CYFARFOD

1 YMDDIHEURIADAU

2 DATGANIADAU O FUDDIANT

Aelodau i ddatgan unrhyw fuddiannau personol neu fuddiannau sy'n rhagfarnu unrhyw fusnes i'w ystyried yn y cyfarfod hwn.

3 MATERION BRYG FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

Hysbysiad o eitemau y dylid, ym marn y Cadeirydd, eu hystyried yn y cyfarfod fel materion bryg dan Adran 100B(4) Deddf Llywodraeth Leol 1972.

4 COFNODION (Tudalennau 1 - 16)

Derbyn cofnodion –

- (a) Cyfarfod Blynyddol y Cyngor Sir a gynhaliwyd ar 15 Mai 2012 (copi'n amgaeëdig), a
- (b) Cyfarfod arferol y Cyngor Sir a gynhaliwyd ar 22 Mai 2012 (copi'n amgaeëdig).

GWAHARDD Y WASG A'R CYHOEDD

Argymhellir, yn unol ag Adran 100A (4) Deddf Llywodraeth Leol, 1972, y dylid gwahardd y Wasg a'r Cyhoedd o'r cyfarfod wrth ystyried yr eitem ganlynol oherwydd ei bod yn debygol y byddai gwybodaeth eithriedig, fel y diffinnir ym Mharagraffau 12 a 13 o Ran 4 o Atodlen 12A i'r Ddeddf, yn cael ei datgelu.

5 PENODI CYFARWYDDWR CORFFORAETHOL: UCHELGAIS ECONOMAIDD A CHYMUNEDOL

Cyfweld ymgeiswyr ac ystyried penodi i swydd Cyfarwyddwr Corfforaethol: Uchelgais Economaidd a Chymunedol. Bydd y Panel Penodi Arbennig, ar 9 Gorffennaf 2012, yn penderfynu ar nifer yr ymgeiswyr i gael eu cyfweld.

RHAN 1 (SESIWN AGORED)

6 DIWEDDARIAD AR GYNLLUN DATBLYGU LLEOL SIR DDINBYCH (Tudalennau 17 - 30)

Ystyried adroddiad gan y Rheolwr Polisi, Ymchwil a Gwybodaeth (copi'n amgaeëdig) yn diweddarau'r aelodau ar y Cynllun Datblygu Lleol ac yn gofyn am awdurdod i Arweinwyr Grwpiau oruchwylio a monitro gwaith a ymgwymerir mewn ymateb i Ddarganfyddiadau'r Arolygydd.

7 ALLDRO REFENIW TERFYNOL 2011/12 (Tudalennau 31 - 42)

Ystyried adroddiad gan y Pennaeth Cyllid ac Asedau (copi'n amgaeëdig) yn gofyn i'r Cyngor gymeradwyo'r alldro refeniw terfynol ar gyfer 2011/12 a thriniaeth cronfeydd wrth gefn a balansau fel y manylwyd yn yr adroddiad.

8 PENODI AELOD LLEYG I'R PWYLLGOR LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL (Tudalennau 43 - 44)

Ystyried adroddiad gan Bennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democraataidd (copi'n amgaeëdig) ar benodi aelod lleyg i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol.

9 COMISIWN FFINIAU LLYWODRAETH LEOL CYMRU – PAPUR YMGYGHORI AR BOLISI MAINT CYNGHORAU (Tudalennau 45 - 54)

Ystyried adroddiad gan Bennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd (copi'n amgaeedig) yn gofyn i'r Cyngor gymeradwyo ymateb ymgynghorol drafft i gynigion polisi'r Comisiwn i gyflwyno maint cyngor.

10 ADRODDIAD CYNGOR BLYNYDDOL: GWASANAETHAU CYMDEITHASOL 2011/2012 (Tudalennau 55 - 86)

Ystyried adroddiad gan y Cyfarwyddwr Corfforaethol: Moderneiddio a Lles (copi'n amgaeedig) yn gofyn i'r Cyngor gymeradwyo blaenoriaethau asesu a gwella'r Cyfarwyddwr ar gyfer 2012/13.

11 RHAGLEN WAITH Y CYNGOR AT Y DYFODOL (Tudalennau 87 - 90)

I ystyried Rhaglen Waith y Cyngor at y dyfodol (copi'n amgaeedig).

AELODAETH

Y Cynghorwyr

Ian Armstrong
Raymond Bartley
Brian Blakeley
Joan Butterfield
Jeanette Chamberlain-Jones
William Cowie
Ann Davies
James Davies
Meirick Davies
Richard Davies
Stuart Davies
Peter Duffy
Peter Arnold Evans
Hugh Evans
Bobby Feeley
Carys Guy-Davies
Huw Hilditch-Roberts
Martyn Holland
Colin Hughes
Rhys Hughes
Hugh Irving
Alice Jones
Huw Jones
Pat Jones

Gwyneth Kensler
Geraint Lloyd-Williams
Margaret McCarroll
Jason McLellan
Barry Mellor
Win Mullen-James
Bob Murray
Peter Owen
Dewi Owens
Merfyn Parry
Allan Pennington
Arwel Roberts
Gareth Sandilands
David Simmons
Barbara Smith
David Smith
Bill Tasker
Julian Thompson-Hill
Joe Welch
Cefyn Williams
Cheryl Williams
Eryl Williams
Huw Williams

COPIAU I'R:

Y Wasg a'r Llyfrgelloedd
Cyngorau Tref a Chymuned

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

CYNGOR SIR

Cofnodion cyfarfod o'r Cyngor Sir a gynhaliwyd yn Siambr y Cyngor, Neuadd y Sir, Rhuthun LL15 1YN, Dydd Mawrth, 15 Mai 2012 am 10.00 am.

YN BRESENNOL

Y Cynghorwyr Ian Armstrong, Raymond Bartley, Brian Blakeley, Joan Butterfield, Jeanette Chamberlain-Jones, William Cowie, Ann Davies, James Davies, Meirick Davies, Richard Davies, Stuart Davies, Peter Arnold Evans, Hugh Evans, Bobby Feeley, Carys Guy-Davies, Huw Hilditch-Roberts, Martyn Holland, Colin Hughes, Rhys Hughes, Hugh Irving, Alice Jones, Huw Jones, Pat Jones, Gwyneth Kensler, Geraint Lloyd-Williams, Margaret McCarroll, Jason McLellan, Win Mullen-James, Bob Murray, Peter Owen, Dewi Owens, Merfyn Parry, Allan Pennington, Arwel Roberts, Gareth Sandilands, David Simmons, Barbara Smith, David Smith, Julian Thompson-Hill, Joe Welch, Cheryl Williams, Eryl Williams a/ac Huw Williams

HEFYD YN BRESENNOL

Prif Weithredwr (MM); Cyfarwyddwr Corfforaethol: Cwsmeriaid (HW); Cyfarwyddwr Corfforaethol: Demograffeg, Les a Chynllunio (SE); Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd (RGW) a/ac Gweinyddwr Pwyllgor (KEJ).

1 YMDDIHEURIADAU

Y Cynghorwyr Peter Duffy, Barry Mellor, Bill Tasker a Cefyn Williams

2 DATGANIADAU O FUDDIANT

Ni chafwyd unrhyw ddatganiad o fuddiant personol na buddiant a fyddai'n rhagfarnu.

3 CADEIRYDD I'R CYNGOR SIR

Fe draddododd y Cadeirydd sy'n ymddeol, y Cynghorydd William Cowie, araith ac ynddi fe edrychodd yn ôl ar ei amser fel Cadeirydd gan amlygu nifer o ddigwyddiadau'r oedd wedi eu mynychu yn y deuddeng mis diwethaf. Y digwyddiad a roddodd y balchder mwyaf iddo oedd rhoi rhyddfraint Sir Ddinbych i'r Ffiwsilwyr Cymreig. Manteisiodd y Cadeirydd a oedd yn ymddeol ar y cyfle i ddiolch i'w gyd-gynghorwyr am eu cefnogaeth ynghyd â'r Prif Weithredwr a'i staff. Rhoddodd deyrnged i waith y cyn Arweinydd, y Cynghorydd Hugh Evans a'r Cabnet ar eu cyflawniadau. Rhoddwyd diolch arbennig i'r Is-gadeirydd, y Cynghorydd Jeanette Chamberlain Jones, ei Gymar, Denise Hodgkinson ac Eleri Woolford, Rheolwr Cymorth a Datblygu Aelodau. Yn olaf diolchodd i'r tîm cyfieithu am eu gwaith caled.

Cyflwynodd y Cadeirydd a oedd yn ymddeol sieciau am arian a godwyd yn ystod ei amser fel Cadeirydd i'w elusennau dewisol – Hosbis Sant Cyndeyrn a Chanolfan Ganser Llanelwy a Gogledd Cymru yn Ysbyty Glan Clwyd. Cyflwynodd roddion

hefyd i'w Gaplan, y Parchedig Val Rowlands, ei Gyman a'r Rheolwr Cymorth a Datblygu Aelodau i gydnabod eu cefnogaeth yn y deuddeng mis diwethaf.

Yma gofynnodd y Cadeirydd a oedd yn ymddeol am enwebiadau ar gyfer penodi Cadeirydd y Cyngor Sir yn 2012/13. Cynigiodd y Cynghorydd Joan Butterfield y Cynghorydd Jeanette Chamberlain-Jones i'w hethol yn Gadeirydd gan amlinellu'r priodweddau personol a'r profiad y byddai'n eu dwyn i'r swydd. Fe eiliwyd y cynnig gan y Cynghorydd Raymond Bartley gan ychwanegu y byddai'n llysgennad ardderchog i Sir Ddinbych. Gan na chafwyd unrhyw enwebiadau pellach ac yn dilyn pleidlais gudd cafodd y Cynghorydd Jeanette Chamberlain-Jones ei hethol yn unfrydol yn Gadeirydd y Cyngor am y flwyddyn ddinesig 2012/13.

Mynegodd y Cadeirydd a oedd yn ymddeol ei ddymuniadau gorau ar gyfer y dyfodol i'r Cadeirydd a oedd yn ei olynu ac fe'i hurddodd â Chadwyn Swydd y Cadeirydd ac yna fe gwblhaodd hithau ei Datganiad yn Derbyn y Swydd. Fe urddodd Cymar y Cadeirydd a oedd yn ymddeol Gyman y Cadeirydd newydd â Chadwyn y Swydd. Rhoddodd y Cadeirydd a oedd yn olynu deyrnged i'r gwaith a wnaethpwyd gan y Cadeirydd a oedd yn ymddeol, ac fe'i cyflwynodd â bathodyn y Cyn-gadeirydd, plac ac anrheg ar ran y Cyngor.

Fe enwodd y Cadeirydd a oedd yn dod i mewn y Canon John Glover yn Gaplan iddi am y flwyddyn a dywedodd beth oedd ei helusennau dewisol – Hosbis Sant Cyndeyrn, Llanelwy; Vision Support, a Bad Achub y Rhyl. I gloi rhoddodd ei llongyfarchion i'r cynghorwyr a oedd yn dychwelyd a'r cynghorwyr newydd ar eu llwyddiant yn yr etholiadau diweddar gan ddweud ei bod yn edrych ymlaen at weithio efo nhw i gyd yn ystod y flwyddyn i ddod.

4 IS-GADEIRYDD I'R CYNGOR SIR

Gofynnodd y Cadeirydd am enwebiadau ar gyfer penodi Is-gadeirydd.

Cynigiodd y Cynghorydd Hugh Evans bod y Cynghorydd Raymond Bartley yn cael ei ethol yn Is-gadeirydd y Cyngor am y flwyddyn ddinesig 2012/13. Cyfeiriodd at brofiad eang y Cynghorydd Bartley a'i waith diflino yn y gymuned. Fe eiliwyd yr enwebiad gan y Cynghorydd Huw Hilditch-Roberts gan ychwanegu y byddai'n llysgennad ardderchog i Sir Ddinbych. Gan na chafwyd unrhyw enwebiadau pellach ac yn dilyn pleidlais gudd, cafodd y Cynghorydd Raymond Bartley ei enwebu'n unfrydol yn Is-gadeirydd y Cyngor am y flwyddyn ddinesig 2012/13.

Fe urddodd y Cadeirydd y Cynghorydd Bartley â Chadwyn Swydd yr Is-gadeirydd ac yna fe gwblhaodd ei Ddatganiad yn Derbyn y Swydd.

Yma rhoddodd Arweinyddion Grwpiau deyrnged i waith y Cadeirydd a oedd yn ymddeol yn y deuddeng mis diwethaf a llongyfarchion i'r Cynghorwyr Chamberlain-Jones a Bartley ar gael eu hethol yn Gadeirydd ac Is-gadeirydd yn ôl eu trefn.

5 MATERION BRYN FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

Ni chodwyd unrhyw faterion bryn.

6 ETHOL ARWEINYDD Y CYNGOR SIR

Dywedodd y Cadeirydd fod un enwebiad wedi ei dderbyn ar gyfer penodi Arweinydd y Cyngor. Cynigiodd y Cynghorydd Stuart Davies ac fe eiliodd y Cynghorydd Eryl Williams y Cynghorydd Hugh Evans i'w ethol yn Arweinydd y Cyngor. Cyfeiriodd y ddau at y Cynghorydd Evans fel Arweinydd eithriadol gan amlygu ei gyflawniadau yn ystod y weinyddiaeth flaenorol a'u hyder y byddai'n arwain yr awdurdod i lwyddiant pellach.

Diolchodd y Cynghorydd Evans i'w gyd-gynghorwyr am ei gynnig yn Arweinydd gan ddweud y byddai'n gweithio i barhau i wella ac ymgyrraedd tuag at ragoriaeth drwy arloesi a chymhwysiad ymarferol cyflenwad gwasanaeth. Fe adlewyrchodd ar waith yr awdurdod yn y blynyddoedd diwethaf ac amlygu ei lwyddiannau mewn meysydd fel addysg, priffyrdd ac ailgylchu. Wrtho fynegi ei weledigaeth ar gyfer yr awdurdod yn y dyfodol, dywedodd y Cynghorydd Evans fod yna le i wella er bod Sir Ddinbych wedi mwynhau cymaint o lwyddiant yn y blynyddoedd diwethaf. Fe ymhelaethodd ar y tri maes cyfrifoldeb allweddol i ganolbwyntio arnyn nhw yn y dyfodol ynghyd â nifer o gynigion i sicrhau'r gwelliant hwnnw o ran –

- (1) Ymrwymiad a Dealltwriaeth Rhanbarthol a Chenedlaethol
- (2) Ffyrdd Mewnol o Weithio
- (3) Disgwyliadau'r Gymuned – dod yn nes at ein cymunedau

Fe glodd y Cynghorydd Evans ei gyflwyniad drwy ddweud y byddai'r awdurdod yn wynebu llawer o sialensiau ond roedd mewn sefyllfa dda i ddelio â'r sialensiau hynny a chynnal safle'r Cyngor fel awdurdod sy'n perfformio'n dda. Wrth derfynu ei anerchiad rhoddodd y Cynghorydd Evans beth gwybodaeth gefndir bersonol yn amlygu ei gysylltiadau cryf â Sir Ddinbych a cheisiodd gefnogaeth aelodau i'w etholiad yn Arweinydd.

Yn unol â chyfansoddiad y Cyngor cynhaliwyd pleidlais gudd ac fe etholwyd y Cynghorydd Hugh Evans yn unfrydol yn Arweinydd y Cyngor. Diolchodd yr Arweinydd i'r aelodau am eu cefnogaeth gan ddweud y byddai'n gweithio'n galed iawn ar eu rhan.

7 COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod y Cyngor a gynhaliwyd ar Chwefror 28, 2012.

Materion yn Codi –

Tudalen 8 - Eitem Rhif 9 Hysbysiad o Gynnig - roedd Aelodau wedi gofyn yn flaenorol am geisio cefnogaeth Aelodau'r Cynulliad i ddarpariaeth dai'r Cyngor fel y'i nodir o fewn y Cynllun Datblygu Lleol a mynegodd y Cynghorydd Eryl Williams ei bryder ynglŷn â'r oedi gyda chael ymateb i'r mater pwysig hwn. Cytunodd y Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democraidd i ganfod a gafwyd cefnogaeth gan Aelodau'r Cynulliad ac fe ymddiheurodd am yr oedi ynglŷn â hynny. Gofynnodd y Cynghorydd Williams am ymateb erbyn diwedd yr wythnos.

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod arbennig y Cyngor a gynhaliwyd ar Fawrth 27, 2012.

Materion yn Codi -

Tudalen 18 – Eitem Rhif 6 Cyfeiriodd y Cynghorydd Meirick Davies at gyfeiriad yn y penderfyniad i gytuno ar opsiwn a oedd wedi ei osod allan yn yr adroddiad a theimlai na fyddai'r wybodaeth ar gael yn rhwydd gan ei bod wedi ei chynnwys mewn dogfen ar wahân. Cadarnhaodd y Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd fod cyfeirio dogfennau a oedd ar gael yn rhwydd yn digwydd yn arferol gan fod y cofnodion ar wefan y Cyngor.

Tudalen 19 – Eitem Rhif 7 Cynllun Cyfalaf 2011/12 – 2014/15 – O ran ei sylwadau blaenorol ynglŷn â chaffael eiddo ar Brome'nâd y Rhyl, roedd y Cynghorydd Meirick Davies yn cefnogi'r angen i ddymchwel yr adeilad dan sylw oherwydd ei stad adfeilliedig ond rhybuddiodd fod yn rhaid i'r Cyngor sicrhau y byddai unrhyw adeilad yn ei le'n cydweddu â'r ardal gadwraeth o'i gwmpas.

Tudalen 15 – Eitem Rhif 5 Adolygiad o'r Cyfansoddiad – Mewn ymateb i gwestiwn gan y Cynghorydd Bobby Feeley cadarnhaodd y Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd y byddid yn gwneud gwaith i ymhelaethu ar ddisgrifiadau swydd Pencampwyr o fewn cyfansoddiad y Cyngor.

PENDERFYNWYD cadarnhau cofnodion y cyfarfodydd a gynhaliwyd ar Chwefror 28 2012 a Mawrth 27 2012 yn gofnod cywir a'u harwyddo gan y Cadeirydd.

8 MESUR LLYWODRAETH LEOL (CYMRU) 2011

Cyflwynodd y Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd (P:GC&D) ei adroddiad (a gylchredwyd yn flaenorol) ynglŷn â newidiadau i Gyfansoddiad y Cyngor a oedd yn ofynnol yn ôl darpariaethau Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 i gynnwys sefydlu Pwyllgor Archwilio, Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd a threfniadau i benodi Cadeiryddion Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu.

Esboniodd y P:GC&D fod yr adroddiad yn delio â nifer o ddarpariaethau gorfodol i aelodau eu hystyried ac roedd yna ddisgwyliad y byddid yn eu gweithredu yng nghyfarfod y Cyngor Blynyddol. Fe ystyriwyd y canllawiau statudol drafft lle'r oedd yn gyson â'r Mesur. Ond, os oedd y canllawiau drafft yn sylweddol wahanol i'r drafft mae'n bosib y byddai angen adolygiad pellach. Fe ymhelaethodd y P:GC&D ar adrannau perthnasol y Mesur a'r oblygiadau i'r Cyngor o ymgymryd â'r gofynion gorfodol hynny yr oedd angen eu hadlewyrchu yng nghyfansoddiad y Cyngor.

Yn ystod cyflwyniad yr adroddiad fe fanteisiodd aelodau ar y cyfle i godi cwestiynau ac egluro materion arbennig efo'r P:GC&D a'r cyfreithlondebau sy'n ymwneud â gweithredu'r darpariaethau statudol. Fe ystyriwyd pob un o'r materion canlynol yn eu tro -

Sefydlu Pwyllgor Archwilio

Fe ystyriodd y Cyngor enw, maint a chyfansoddiad y pwyllgor a'i delerau gorchwyl. Nododd Aelodau fod swyddogaethau'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol presennol yn debyg iawn i'r rheiny a oedd yn ofynnol gan y Mesur ar gyfer Pwyllgor Archwilio. O ystyried hynny ac effeithiolrwydd y pwyllgor presennol, ac er mwyn effeithlonrwydd fe gytunwyd i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol barhau (gan ymgymryd â'r swyddogaethau sy'n ofynnol gan y Mesur) a'i fod yn cael ei ddynodi'n Bwyllgor Archwilio i'r diben hwnnw. Yn unol â'r rheol gyffredinol mewn cyfraith llywodraeth leol fe gytunodd y Cyngor â'r argymhelliad i'r pwyllgor fod â chydbwysedd gwleidyddol. Rhoddwyd ystyriaeth hefyd i gynyddu maint y pwyllgor a ymddangosai'n fychan o'i gymharu â'r Cyngor llawn, efallai hyd at un ar ddeg o aelodau'n unol ag aelodaeth pwyllgorau craffu. Fodd bynnag, y consensws oedd y byddai'r aelodaeth bresennol o chwech o gynghorwyr yn ddigonol i ymgymryd â'r dyletswyddau sy'n ofynnol yn y Mesur ynghyd â'r aelod llewg annibynnol gorfodol. Cefnogai'r Cynghorydd Julian Thompson-Hill ymarfer disgrisiwn i gynnwys Aelod Arweiniol perthnasol y Cabinet fel aelod wrth ystyried y swyddogaethau gofynnol sydd wedi eu nodi yn y Mesur. Fe ystyriodd y Cyngor rinweddau'r cynnig hwnnw ond yn gyffredinol, er mwyn bod yn gwbl annibynnol, ni ddylai'r pwyllgor gynnwys unrhyw aelodau craffu nac aelodau cabinet o fewn ei aelodaeth. Mewn ymateb i gwestiynau fe nododd y P:GC&D y broses recriwtio ar gyfer yr aelod llewg a chadarnhaodd y dylai'r aelod llewg fod yn annibynnol ar y Cyngor heb unrhyw deyrngarwch gwleidyddol hysbys ac ni ddylai fod yn gyn Cynghorydd na Swyddog y Cyngor. Roedd Aelodau'n gefnogol o aelod llewg annibynnol ar y pwyllgor ac o ystyried y penderfyniad i ddynodi'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn Bwyllgor Archwilio i ddibenion y Mesur cafwyd peth trafodaeth ynglŷn ag a ddylai aelod llewg gael hawliau pleidleisio ar swyddogaethau eraill y bydd y pwyllgor yn ymgymryd â nhw ac a oedd y tu allan i'r rheiny sy'n ofynnol gan y Mesur. Roedd y Cynghorydd Alice Jones yn dadlau'n arbennig o blaid hawliau pleidleisio llawn gan y teimlai y byddai'n ymrannol pe na fyddai gan yr aelod llewg statws cyfartal ag aelodau eraill y pwyllgor. Fod bynnag, barn y mwyafrif oedd y dylid cyfyngu ar hawliau pleidleisio'r aelod llewg i'r swyddogaethau hynny a nodwyd yn y Mesur a bod materion eraill i'w neilltuo ar gyfer y cynghorwyr hynny a etholwyd i'r safle hwnnw. Fe eglurodd y P:GC&D y safle cyfreithiol o ran hawliau pleidleisio gan ddweud y gall holl aelodau'r Pwyllgor Archwilio, yn cynnwys yr aelod llewg, bleidleisio ar unrhyw gwestiwn a fydd i'w benderfynu gan y pwyllgor. Byddai unrhyw ymataliad rhag pleidleisio ar faterion sydd y tu allan i gylch gwaith y swyddogaethau a osodwyd allan yn y Mesur, yn gorfod cael cytundeb yr aelod llewg. Mewn termau ymarferol gellid rheoli busnes y pwyllgor i wahanu swyddogaethau'r Pwyllgor Archwilio fel y'u diffinnir yn y Mesur oddi wrth swyddogaethau llywodraethu corfforaethol eraill. Fe addefodd y gellid amddiffyn cyfyngu cyfranogiad yr aelod llewg i swyddogaethau'r Pwyllgor Archwilio'n unig.

Sefydlu Pwyllgor Gwasanaethau Democraidd

Fe ystyriodd y Cyngor sefydlu'r pwyllgor, ei faint, ei gyfansoddiad a'i delerau gorchwyl. Nododd Aelodau fod y Mesur wedi mynegi'n glir ofynion a swyddogaethau'r Pwyllgor Gwasanaethau Democraidd a bod yn rhaid cael cydbwysedd gwleidyddol. Dywedodd y P:GC&D ei bod yn annhebygol y byddai'n rhaid i'r pwyllgor gyfarfod fwy nag unwaith y flwyddyn. Yn dilyn cynnig gan y Cynghorydd Joan Butterfield, a eiliwyd gan y Cynghorydd Barbara Smith fe

gytunodd aelodau'n unfrydol i sefydlu'r pwyllgor gydag un ar ddeg o aelodau, yn wleidyddol gytbwys yn unol â'r pwyllgorau craffu.

Penodi Cadeiryddion y Pwyllgorau Craffu

Fe ystyriodd y cyngor ddyraniad Cadeiryddion y Pwyllgorau Craffu fel y'i darparwyd gan y Mesur mewn amgylchiadau lle'r oedd yna ddau neu fwy o grwpiau gwleidyddol a phwyllgorau craffu lluosog fel yn Sir Ddinbych. Wrth esbonio'r broses o benodi, ychwanegodd y P:GC&D y gallai'r Cyngor fabwysiadu system ddyrannu wahanol ac amlinellodd y gweithdrefnau y byddai'n rhaid eu dilyn. Nid oedd yna unrhyw gyfeiriad at benodi Is-gadeiryddion yn y Mesur ac fe awgrymwyd bod penodi Is-gadeiryddion i fod yn fater i'r pwyllgorau hynny. Fe eglurodd y P:GC&D y diffiniad o 'grŵp gwrthwynebol' fel grŵp sydd heb gynrychioliad yn y Cabinet.

PENDERFYNWYD –

- (a) *bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn cael ei ddynodi'n Bwyllgor Archwilio i ddibenion Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 a bod y Telerau Gorchwyl i'r pwyllgor hwnnw fel y'i mynegir yn Atodiad 2 i'r adroddiad yn cael ei fabwysiadu'n amodol ar (1) gyfeiriad i adlewyrchu, lle bo hynny'n bosib, fod busnes y pwyllgor i'w reoli i wahanu swyddogaethau'r Pwyllgor Archwilio fel y'u nodir yn y Mesur oddi wrth swyddogaethau llywodraethu corfforaethol eraill, a (2) drwy gytundeb, bod cyfranogiad yr aelod lleyg annibynnol i'w gyfyngu i swyddogaethau'r Pwyllgor Archwilio;*
- (b) *bod aelodau'r Pwyllgor Archwilio i'w penodi gan y Cyngor ar sail cydbwysedd gwleidyddol;*
- (c) *sefydlu Pwyllgor Gwasanaethau Democraataidd yn cynnwys un ar ddeg o aelodau, yn wleidyddol gytbwys a mabwysiadu Telerau Gorchwyl y pwyllgor hwnnw fel y'u nodir yn Atodiad 3 i'r adroddiad;*
- (d) *mabwysiadu'r egwyddorion i'w cymhwyso i benodiad Cadeiryddion y Pwyllgorau Craffu fel y'u nodir ym mharagraffau 4.26 i 4.30 yr adroddiad*
- (e) *awdurdodi'r Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democraataidd i wneud y newidiadau angenrheidiol i Gyfansoddiad y Cyngor i adlewyrchu'r diwygiadau sy'n ofynnol gan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 fel y'u nodir yn (a) i (d) uchod.*

9 CYDNABYDDIAETH ARIANNOL AR GYFER AELODAU

Cyflwynodd y Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democraataidd (P:GC&D) adroddiad (a gylchredwyd yn flaenorol) i geisio cymeradwyaeth aelodau i lefel cydnabyddiaeth ariannol aelodau am y flwyddyn ariannol 2012/13 yn dilyn argymhellion Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol o ran y symiau sydd i'w talu fel Cyflog Sylfaenol, Cyflogau Uwch-swyddogion a Chyflogau Dinesig.

Hysbyswyd Aelodau fod yn rhaid i'r Cyngor weithredu gofynion y Panel dan S153 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011. Yn unol â hynny mae'n rhaid i'r Cyngor

daluo Cyflog Sylfaenol i bob aelod a gall daluo Cyflogau Uwch-swyddogion a Chyflogau Dinesig i'r swyddi a nodwyd a'r symiau a bennwyd gan y Panel. Roedd uchafrif o ddau ar hugain o Gyflogau Uwch-swyddogion wedi eu pennu ar gyfer Sir Ddinbych. Roedd manylion y Cyflogau Sylfaenol, Uwch a Dinesig wedi eu nodi yn yr adroddiad ynghyd â phedair ar ddeg o swyddi a fyddai'n gymwys ar gyfer Cyflog Uwch. Byddai cymhwysedd unrhyw swyddi eraill ar gyfer Cyflog Uwch yn dibynnu ar benodiad aelodau'r pedair swydd ar ddeg a oedd wedi eu nodi. Wrth dywys aelodau drwy'r adroddiad fe amlygodd y P:GC&D y canlynol -

- y ffioedd y mae'n rhaid i'r Cyngor eu talu i aelodau cyfetholedig
- y taliadau uchaf sy'n daladwy am ofal plant neu ddibynyddion tra bod aelodau/aelodau cyfetholedig yn ymgymryd â'u dyletswyddau
- treuliau teithio a chynhaliaeth sy'n daladwy
- yr angen i gynnal a chyhoeddi rhestr flynyddol o gydnabyddiaeth i aelodau ac i gyhoeddi'r cyfanswm a delir i bob aelod/aelod cyfetholedig.

Yn ystod yr ystyriaeth o'r adroddiad fe geisiodd aelodau eglurhad ar nifer o faterion ac ymateb y P:GC&D i gwestiynau aelodau oedd -

- yn ôl S153 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 roedd gweithredu gofynion y Panel yn orfodol
- os na fyddai'r Cyngor yn gweithredu gofynion y Panel roedd gan y Gweinidogion Cymreig rym i gyfarwyddo'r Cyngor i gydymffurfio â'r gofynion a gallent orfodi cyfarwyddyd felly drwy wneud cais am orchymyn gorfodi
- mae'n rhaid i bob cynghorydd dderbyn Cyflog Sylfaenol ac mae'r Cyngor â disgrisiwn i ddyfarnu hyd at ddau ar bymtheg o Gyflogau Uwch-swyddogion a dau Gyflog Dinesig sy'n rhaid eu dyrannu'n unol ag argymhellion y Panel fel y'u nodir yn yr adroddiad
- gellid talu costau gweithredu argymhellion y Panel o gyllidebau presennol
- cadarnhau fod y Cyngor yn flaenorol wedi talu Lwfansau Cyfrifoldeb Arbennig i ddeunaw o swyddi ond yng ngoleuni argymhellion y Panel dim ond i ddwy ar bymtheg o swyddi y gellir talu Cyflogau Uwch-swyddogion.

Roedd y Cynghorydd Julian Thompson-Hill yn croesawu'r ffaith fod y Panel yn gosod cyfraddau penodedig gan y teimlai fod y Cyngorwyr wedi bod mewn sefyllfa anodd yn pennu eu lwfansau eu hunain. Nododd y Cyngor y gofyniad statudol i fabwysiadu argymhellion y Panel ac fe ystyriodd ymhellach ddyraniad y swyddi a fyddai'n denu Swyddogion Cyflogau Uwch yn Sir Ddinbych. Mynegwyd safbwyntiau cymysg ynglŷn ag a ddylid talu'r ddau ar bymtheg o Gyflogau Uwch-swyddogion yn llawn gyda rhai aelodau o blaid talu dim ond y pedair ar ddeg o swyddi a ddynodwyd ac eraill yn amlygu'r gwaith ychwanegol a wneir gan rai aelodau ac a allai gyfiawnhau mwy o gydnabyddiaeth. Yn ystod dadl cytunodd aelodau y dylid talu Cyflogau Uwch-Swyddogion i'r pedair swydd ar ddeg a oedd wedi eu dynodi yn yr adroddiad ynghyd â dau Gyflog Dinesig ond teimlwyd nad oedd ganddyn nhw ddigon o wybodaeth ar hyn o bryd i wneud penderfyniad cwbl wybodus ynglŷn ag a ddylid dyrannu'r tri Chyflog Uwch-swyddogion a oedd ar ôl. Fe amlygwyd hefyd yr angen i roi cyfle i aelodau ymgynghori o fewn eu grwpiau ac i godi ymwybyddiaeth o'r gwahanol swyddi efo'r cynghorwyr a oedd newydd eu hethol, ynghyd â'r angen i ystyried yr adroddiad a oedd ar ddod ar Gydbwysedd Gwleidyddol ac Aelodaeth Pwyllgorau cyn gwneud penderfyniad. Awgrymodd y Prif

Weithredwr bod rhai opsiynau ar sut i ddelio â'r dyraniadau a oedd ar ôl, i'w gosod allan i aelodau eu hystyried mewn cyfarfod o'r Cyngor yn y dyfodol.

PENDERFYNWYD –

- (a) *mabwysiadu argymhellion Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol o ran y symiau sydd i'w talu fel Cyflog Sylfaenol, Cyflogau Uwch-Swyddogion a Chyflogau Dinesig;*
- (b) *cytuno ar bedwar ar ddeg o Gyflogau Uwch-swyddogion ar gyfer y swyddi a nodir yn 4.23 yr adroddiad yn ogystal â dau Gyflog Uwch-swyddogion ar gyfer swyddi'r Pennaeth Dinesig a'r Dirprwy Bennaeth Dinesig gydag ystyriaeth o'r tri Chyflog Uwch-swyddogion sydd ar ôl ac ar gael i'r Cyngor, i'w gohirio tan gyfarfod y Cyngor yn y dyfodol;*
- (c) *mabwysiadu'r cyfraddau ffioedd ar gyfer aelodau cyfetholedig fel y'u cymeradwyir gan Banel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol;*
- (d) *mabwysiadu argymhellion Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol o ran talu treuliau teithio, cynhaliaeth, ac ad-daliad treuliau sy'n gysylltiedig â gofal plant.*

10 RHAGLEN WAITH Y CYNGOR AT Y DYFODOL

Cyflwynodd y Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democraataidd Flaenraglen Waith y cyngor gan ddweud fod eitemau i'w hystyried yng nghyfarfod y Cyngor yr wythnos nesaf yn cynnwys adolygiad o drefniadau cydbwysedd gwleidyddol ac adroddiad blynyddol y pwyllgorau craffu. Gofynnodd y Cynghorydd David Smith am i'r adroddiad ar gydbwysedd gwleidyddol fod ar gael i Arweinwyr Grwpiau cyn y cyfarfod.

Mewn ymateb i gwestiwn gan y Cynghorydd Julian Thompson-Hill dywedodd y P:GC&D y byddai nifer y Cadeiryddion Craffu a oedd ar gael i grwpiau arbennig yn hysbys unwaith y byddai dyraniad seddi pwyllgor a oedd yn wleidyddol gytbwys wedi ei gadarnhau. Yna gellid penodi'r Cadeiryddion gan y grwpiau arbennig hynny.

Cyfeiriodd y Cynghorydd Rhys Hughes at yr eitem ar gyfer y Cyngor ar Orffennaf 10 a oedd yn delio â'r canllawiau cynllunio atodol ar y cyd ar Safle Treftadaeth y Byd Traphont Ddŵr a Chamlas Pontcysyllte. Gan fod aelod newydd wedi ei ethol ar gyfer ward Llangollen, gofynnodd y Cynghorydd Hughes am ohirio'r eitem er mwyn rhoi cyfle i aelodau newydd gael eu briffio'n llawn ar y mater cyn ystyriaeth ffurfiol. Cytunai'r Cynghorydd Stuart Davies gan ddweud ei fod wedi gofyn am i'r ystyriaeth o'r mater gael ei gohirio oddi ar agenda'r Pwyllgor cynllunio nes y byddai aelodau'n gwbl ymwybodol o'r sefyllfa.

Yn olaf, cyflwynodd y Cynghorydd Alice Jones ei hymddiheuriadau ar gyfer cyfarfod y Cyngor yr wythnos nesaf oherwydd y byddai'n mynychu gwrandawiadau'r Cynllun Datblygu Lleol a mynegodd ei siomedigaeth ynglŷn â'r gwrthdaro cyfarfodydd a

theimlai y gellid bod wedi osgoi hynny gyda chynllunio gwell. Wrth gydymdeimlo â'i sefyllfa cytunai'r Cadeirydd fod y gwrthdaro cyfarfodydd yn anffodus.

PENDERFYNWYD, yn amodol ar sylwadau'r aelodau uchod, derbyn a nodi *Blaenraglen Waith y Cyngor*.

Daeth y cyfarfod i ben am 1.05 p.m.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

CYNGOR SIR

Cofnodion cyfarfod o'r Cyngor Sir a gynhaliwyd yn Siambr y Cyngor, Neuadd y sir, Rhuthun LL15 1YN, Dydd Mawrth, 22 Mai 2012 am 10.00 am.

YN BRESENNOL

Y Cyngorwyr Ian Armstrong, Raymond Bartley, Brian Blakeley, Joan Butterfield, Jeanette Chamberlain-Jones, William Cowie, Ann Davies, James Davies, Meirick Davies, Richard Davies, Stuart Davies, Peter Duffy, Peter Arnold Evans, Hugh Evans, Bobby Feeley, Carys Guy-Davies, Huw Hilditch-Roberts, Martyn Holland, Colin Hughes, Rhys Hughes, Hugh Irving, Huw Jones, Pat Jones, Gwyneth Kensler, Geraint Lloyd-Williams, Margaret McCarroll, Jason McLellan, Barry Mellor, Win Mullen-James, Bob Murray, Peter Owen, Merfyn Parry, Allan Pennington, Arwel Roberts, Gareth Sandilands, David Simmons, Barbara Smith, David Smith, Bill Tasker, Julian Thompson-Hill, Joe Welch, Cheryl Williams, Eryl Williams a/ac Huw Williams

HEFYD YN BRESENNOL

Prif Weithredwr (MM), Cyfarwyddwr Corfforaethol: Gweddnewid Busnes Ac Adfywio (BJ), Cyfarwyddwr Corfforaethol: Cwsmeriaid (HW), Pennaeth Gwasanethau Cyfreithiol a Democrataidd (RGW), Rheolwr Gwasanaethau Democraidd (SP), Swyddog Cynnal Archwilio (RE) and Gweinyddwr Pwyllgorau (CIW).

GWEDDI

Cyflwynodd yr Is-gadeirydd, y Cynghorydd J.R. Bartley y weddi ar ddechrau'r cyfarfod.

1 YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb oddi wrth y Cynghorwr(wyr)
Alice Jones, Dewi Owens a/ac Cefyn Williams

2 DATGAN BUDDIANNAU

Ni ddatganwyd unrhyw fuddiannau personol na rhai a oedd yn rhagfarnu.

3 MATERION BRYN FEL Y CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

NI chodwyd unrhyw faterion y dylid, ym marn y Cadeirydd, eu hystyried yn y cyfarfod fel rhai brys dan Adran 100B(4) Deddf Llywodraeth Leol 1972.

4 ADOLYGU CYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL AC AELODAETH PWYLLGOR

Roedd copi o adroddiad gan y Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd, yn hwyluso adolygiad statudol cydbwysedd gwleidyddol ac yn ystyried gofynion aelodaeth Pwyllgor, wedi ei ddosbarthu gyda'r papurau ar gyfer y cyfarfod.

Cyflwynodd y Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd yr adroddiad a oedd yn cynnwys gwybodaeth i gynorthwyo'r Cyngor a'r grwpiau gwleidyddol i ddyrannu seddau ar amrywiol bwyllgorau, yn unol â darpariaethau statudol cydbwysedd gwleidyddol Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 a'r Rheoliadau. Yr ymrwymiad statudol yw gweithredu, cyn belled ag y bo'n ymarferol yn rhesymol, y bedair egwyddor yn y Ddeddf gyda'r nod o osgoi pwyllgorau un blaid tra'n caniatáu i blaid sydd â mwyafrif gael mwyafrif y seddau ar y pwyllgor.

Roedd manylion Pwyllgorau a Phaneli'r Cyngor, a chyfanswm nifer y seddau a "oedd ar gael" ac angen eu dosbarthu ar sail cydbwysedd gwleidyddol, wedi eu cynnwys yn Atodiad 2. Roedd Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 yn gofyn am sefydlu dau bwyllgor newydd: Pwyllgor Archwilio a Phwyllgor Gwasanaethau Democrataidd, Roedd y Mesur hefyd yn pennu sut dylid dyrannu swyddi Cadeiryddion y Pwyllgor Craffu, yn adlewyrchu sefyllfa o blaid cael cadeiryddion craffu a oedd, cyn belled ag y bo modd, yn annibynnol o arweinyddiaeth y Cyngor ac yn gysylltiedig â chydbwysedd gwleidyddol.

Roedd crynodeb o'r materion i'r Grwpiau eu hystyried wrth benodi eu Haelodau i Bwyllgorau wedi ei amlinellu yn yr adroddiad ac yn cynnwys:-

- Ni allai Aelodau'r Cabinet fod yn Aelodau Pwyllgor Craffu, y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol neu'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd.
- Aelodaeth y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd newydd fydd 11 Cynghorydd, ac ni ddylai gynnwys Aelod Cabinet, a chyda'r Pwyllgor yn wleidyddol gytbwys.
- Y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol fydd y Pwyllgor Archwilio newydd, yn cynnwys 6 Chynghorydd etholedig, a heb gynnwys Aelod Cabinet, ac aelod lleyg, pob un i'w penodi gan y Cyngor llawn. Aelodaeth i gynnwys Is-gadeirydd y Cyngor ac ni ddylai Aelodau Llywodraethu Corfforaethol fod yn Aelodau Pwyllgor Craffu.
- Y Cyd-bwyllgor Ymgynghorol Lleol i gynnwys 1 Aelod Cabinet, yr Aelod Cabinet gyda chyfrifoldeb am faterion Adnoddau Dynol fyddai orau.
- Y Pwyllgor Iechyd, Diogelwch a Lles Corfforaethol i gynnwys 8 Cynghorydd, wedi eu penodi gan y grwpiau gwleidyddol, ac 8 cynrychiolydd undebau llafur.
- Aelod i'w benodi i'r Panel Maethu a'r Cyd-Banel Mabwysiadu.
- Aelodau'r Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer Addysg Grefyddol (CYSAAG) i gynnwys 8 Cynghorydd a chynrychiolwyr o enwadau crefyddol, cymdeithasau athrawon ac aelodau cyfetholedig.
- Aelodaeth y Pwyllgor Safonau i gynnwys 2 Gynghorydd Sir.

Cyfeiriodd y Cynghorydd J Butterfield at y gwaith rhagorol a wnaed gan y Cynghorydd J Chamberlain-Jones fel aelod o'r Panel Maethu a'r Cyd-banel Mabwysiadu a chefnogodd ei phenodiad i'r swydd. Heriodd ddyraniad seddau ar y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a gofynnodd bod y ffigurau'n cael eu hadolygu a bod y Grŵp Llafur yn cael 3 sedd a'r Grŵp Annibynnol yn cael 1 sedd ar sail y ffaith mai'r Grŵp Llafur oedd y Grŵp mwyaf ar y Cyngor.

Mewn ymateb i gwestiwn gan y Cynghorydd D.I. Smith ar ddyrannu Cadeiryddion Pwyllgorau Craffu, esboniodd y Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd bod y mater wedi ei drafod gyda swyddogion Llywodraeth Cymru a

oedd wedi cadarnhau bod Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 wedi pennu sut i benderfynu ar nifer y Cadeiryddion Pwyllgor Craffu y gallai'r Grwpiau eu dyrannu, ond nad oedd yn pennu proses ar gyfer dyrannu Pwyllgorau i Grwpiau. Byddai hyn yn fater i'r Grwpiau gwleidyddol ei benderfynu ac nid oedd yn fater i'w benderfynu gan y Cyngor.

Esboniodd y Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd, cyn ystyried yr argymhellion yn yr adroddiad, y byddai angen i'r Aelodau ystyried y cynnig a wnaed gan y Cyngorydd Butterfield, bod y ffigurau a oedd yn ymwneud â dosbarthu seddau'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn cael eu hadolygu; o roddi'r mater i bleidlais, trechwyd y cynnig.

Roedd enwebiadau ar gyfer penodi 2 Aelod i'r Pwyllgor Safonau yn cynnwys y Cyngorwyr R.J. Davies, W.L. Cowie, M.L. Holland a C. Hughes. Gwahoddwyd pob aelod i wneud cyflwyniad byr ac ar y pwynt hwn, tynnodd y Cyngorydd R.J. Davies ei enwebiad yn ôl. Cynhaliwyd pleidlais ddirgel ac fe benodwyd y Cyngorwyr W.L. Cowie a C. Hughes i'r Pwyllgo Safonau.

Ystyriodd y Cyngor yr argymhellion yn yr adroddiad ac ar ôl trafodaeth lawn, gan gynnwys ystyried enwebiadau gan Arweinwyr Grwpiau, fe:-

BENDERFYNWYD – *bod y Cyngor yn cytuno:*

(a) Defnyddio'r tabl dyrannu i gael dyraniad gwleidyddol gytbwys seddau Pwyllgor fel y cynhwyswyd yn Atodiad 1 i'r adroddiad.

(b) Dosbarthiad y seddau fel y nodwyd yn Atodiad 2 a bod y grwpiau gwleidyddol yn hysbysu'r Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd o'r Aelodau a enwyd i'w seddau penodol cyn gynted ag y bo modd, ac eithrio penodiadau i'r Cabinet.

(c) Y penodiadau canlynol:-

- (i) Aelodau nad ydynt yn aelodau'r Cabinet, y Cyngorwyr W.L. Cowie, S.A. Davies, M.L. Holland, G.M. Kensler, W.M. Mullen-James, R.M. Murray, P.W. Owen, T.M. Parry, A. Roberts a G. Sandilands i'w penodi i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd gyda'r Cyngorydd B. Mellor yn Gadeirydd.*
- (ii) Aelodau nad ydynt yn aelodau'r Cabinet, y Cyngorwyr J.R. Bartley, S.A. Davies, M.L. Holland, G.M. Kensler, J.M. McLellan a D. Simmons i'w penodi i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol.*
- (iii) Penodi'r Cyngorydd J. Chamberlain-Jones i'r Panel Maethu a Chyd-banel Mabwysiadu, a'r*
- (iv) Cyngorwyr W.L. Cowie a C. Hughes yn cael eu penodi i'r Pwyllgor Safonau.*

Dirprwyo i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol rôl cyfweld ymgeiswyr am swydd aelod llewyg ar y Pwyllgor a gwneud argymhellion ar y penodiad i'r Cyngor llawn.

5 ADRODDIAD BLYNYDDOL Y PWYLLGORAU CRAFFU

Roedd copi o'r cyd-adroddiad gan y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu a'r Cydgysylltydd Craffu, a oedd wedi ei gyflwyno i'r Cyngor yn unol â Chyfansoddion Sir Ddinbych, sef adroddiad blynyddol ar eu gweithgareddau yn ystod 2011/12, wedi ei gyflwyno gyda'r papurau ar gyfer y cyfarfod.

Esboniodd y Cydgysylltydd Craffu y byddai'r Adroddiad Blynyddol yn cynorthwyo gyda chyflwyno gwaith y Pwyllgorau Craffu a'r rôl i'r holl Aelodau etholedig. Roedd yr adroddiad yn cynnwys canlyniadau'r ymarfer hunanwerthuso a ymgwymerwyd i fesur effeithiolrwydd y swyddogaeth graffu. Y llynedd, roedd yr hunanwerthusiad wedi nodi rhai meysydd lle'r oedd angen gwaith pellach er mwyn eu cryfhau. Roedd y meysydd hyn wedi eu gwerthuso eto mewn perthynas â darganfyddiadau ymarfer eleni ac roedd y casgliad wedi ei gynnwys ar dudalennau 6 a 7 yr Adroddiad Blynyddol.

Roedd y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu wedi mynegi pryderon ynglŷn â phroblem cael cworwm yng nghyfarfodydd Pwyllgorau Craffu. Tra nad oedd tystiolaeth bod hyn wedi amharu ar effeithiolrwydd craffu, teimlwyd bod posibilrwydd y byddai gwaith craffu a'r broses ddemocrataidd yn cael eu tanseilio yn y pen draw. O ganlyniad, roedd y Grŵp wedi argymhell bod cofnod presenoldeb pob Aelod unigol Pwyllgorau Craffu'r Cyngor, ar ddiwedd blwyddyn ddinesig 2012/13, yn cael ei gofnodi yn yr Adroddiad Blynyddol. Byddai cofnodion cyfarfod yn nodi ymddiheuriadau a gyflwynwyd, os byddant wedi eu cyflwyno cyn cynnal y cyfarfod.

Roedd strwythur newydd y Pwyllgorau Craffu wedi ei gyflwyno yn 2011/12 gyda phedwar Pwyllgor Craffu gweithredol yn cael eu disodli gan dri Phwyllgor thematig. Roedd manylion adolygiad o'r strwythur newydd wedi ei werthuso a'i gynnwys yn yr Adroddiad. Y casgliad cyffredinol, yn amodol ar ychydig o fân addasiadau, oedd bod y strwythur newydd yn addas i'w bwrpas.

Roedd manylion y pwerau a'r dyletswyddau newydd i'w rhoi i Bwyllgorau Craffu Awdurdod Lleol, ar ôl gweithredu darpariaethau Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, wedi eu hamlinellu yn yr adroddiad. Byddai gwybodaeth bellach ar y darpariaethau, a'r opsiynau a gynigir ganddynt, yn cael ei chyflwyno i'r Aelodau ar ôl cyhoeddi'r canllaw statudol terfynol.

Cyfeiriodd y Cyngorydd H Ll Jones at benodi Aelodau newydd i'r Cyngor a phwysigrwydd nodi'r newidiadau a'r gwaith a wnaed gan y swyddogaeth graffu yn ystod flwyddyn ddiwethaf. Amlygwyd yr angen i sicrhau bod cworwm yng nghyfarfodydd y Pwyllgorau Craffu a chadarnhawyd y bydd cofnodion presenoldeb yn cael eu cynnwys yn yr Adroddiad Blynyddol 2012/13. Roedd pamffled ar waith craffu wedi ei gyhoeddi i ysgogi diddordeb trigolion yn y gwaith craffu a byddai hyn yn cael ei wneud eto i grynhoi gwaith craffu 2012/13. Cyfeiriodd y Cyngorydd Jones at baragraff 4.8 yr adroddiad a oedd yn amlinellu'r pwerau a'r dyletswyddau newydd a ddaeth i ran Pwyllgorau Craffu dan ddarpariaeth Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, ac Atodiad 7, y Siart Cyfeirio a Rhyngwneb Craffu, a oedd yn amlinellu rôl a statws craffu o fewn y Cyngor.

Esboniodd y Cyngorydd D I Smith bod bod yn Aelod o'r Pwyllgor Craffu yn rhoi cipolwg gwerthfawr ar agweddau gweithredol y Cyngor Cyfeiriodd at nifer o faterion

a ystyriwyd gan y Pwyllgor Craffu Cymunedau, ac esboniodd ei fod yn falch o'r gwaith a wnaed gan y Pwyllgor a'r canlyniadau a ddeilliodd.

Cyfeiriodd y Cynghorydd R L Feeley at effeithiolrwydd gwaith craffu a oedd wedi ei gymeradwyo gan Adroddiad Archwilio Estyn, fel y nodwyd ar dudalen 39 yr Adroddiad Blynyddol. Esboniodd bod y Pwyllgor Craffu Perfformiad wedi cysylltu Aelodau'n llwyddiannus â heriau effeithlonrwydd gwasanaeth a oedd wedi cynorthwyo o ran dosbarthu baich gwaith a chyfrifoldebau.

Diolchodd y Prif Weithredwr i'r aelodau a'r swyddogion am yr adroddiad cynhwysfawr a'r hunanwerthusiad mewn perthynas â'r broses graffu a phwysleisiodd y materion canlynol a oedd angen gwaith a thrafodaeth bellach yn ystod y flwyddyn i ddod yn ei farn ef:-

- Pwysigrwydd presenoldeb Aelodau yng nghyfarfodydd y Pwyllgorau Craffu a'r angen i sicrhau pennu amcan bod cworwm i bob cyfarfod bob amser.
- Ystyried barn Aelodau ar amser a lleoliad cyfarfodydd, gyda chyfeiriad penodol at y posibilrwydd o gynnal cyfarfodydd gyda'r nos.
- Cyfathrebu rhwng y Cabinet a Chraffu a dosbarthu gwybodaeth yn hanfodol i agweddau gweithredol y Cyngor, Y Cabinet yn cael eitem benodol ar y rhaglen ar gyfer materion a gyfeirir gan Bwyllgorau Craffu, effeithiolrwydd y broses galw i mewn a chynnwys Arweinwyr Grwpiau ar y Cabinet i wella atebolrwydd a chyfathrebu.
- Pwysigrwydd mater craffu personau dynodedig a rhoi'r cyfle i alw i gyfrif a chraffu'r sectorau cyhoeddus a phreifat.
- Rôl y Byrddau Rhaglen o ran darparu Aelodau craffu gyda'r cyfle i gymryd rhan yng ngweithrediadau mewnol yr Awdurdod.
- Rôl Hyrwyddwyr a'r angen am ganllawiau pellach a chymorth wrth sicrhau eu bod yn effeithiol. Awgrymodd y Cynghorydd J. Butterfield bod adroddiadau'n cael eu cyflwyno yn y dyfodol gan Hyrwyddwyr yn amlinellu'r gwaith a wnaed yn eu rolau unigol.

Mewn ymateb i gyfeiriad y Cynghorydd C Hughes at y pŵer i gyfethol aelodau nad oeddynt yn aelodau'r Cyngor fel aelodau Pwyllgorau Craffu Awdurdod Lleol esboniodd y Cynghorwyr R.L. Feeley a G.M. Kensler y buasent yn croesawu penodi personau gyda gwybodaeth arbenigol mewn meysydd penodol. Serch hynny, teimlent y dylai'r Awdurdod fod yn ofalus o ran penodi aelodau cyfetholedig fel aelodau llawn y Pwyllgor a chyfeiriodd y Cynghorydd Feeley at y broses ddemocrataidd o benodi Aelodau'r Cyngor. Cyfeiriodd y Cynghorydd H. Hilditch Roberts at bwysigrwydd adrodd am y gwaith a wnaed gan y Cyngor a'r angen am well cyfathrebu gyda'r cyhoedd.

Cyfeiriodd nifer o'r Aelodau at y gwaith canmoladwy a wnaed gan Hyrwyddwyr a rhoddodd nifer o'r Hyrwyddwyr fanylion y gwaith a wnânt yn eu rolau penodol. Esboniodd y Cadeirydd y dylai'r gwaith a wnaed gan Hyrwyddwyr gael mwy o gyhoeddusrwydd o fewn y Siambr ac yn allanol.

Mewn ymateb i bryderon a fynegwyd gan yr Aelodau mewn perthynas â phresenoldeb aelodau mewn cyfarfodydd, cadarnhaodd y Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd y byddai manylion cofnodion presenoldeb Aelodau yn

cael eu cyhoeddi ar y wefan ac yn cael eu monitro gan y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol. Fodd bynnag, roedd y gyfraith yn pennu'r nifer lleiaf o gyfarfodydd yr oedd angen eu mynychu.

Cefnogodd yr Aelodau y farn a fynegwyd gan y Cynghorydd E W Williams y dylid cyflwyno Adroddiad Blynyddol y Pwyllgorau Craffu i'r Cyngor ar ddiwedd y flwyddyn ariannol yr oedd yr adroddiad yn ymwneud â hi.

Yn ystod y drafodaeth a ddilynodd, eiliwyd cynnig gan y Cynghorydd M LI Davies i dderbyn yr Adroddiad Blynyddol gan y Cynghorydd S A Davies, ac o roddi'r mater i bleidlais, derbyniwyd y cynnig.

PENDERFYNWYD – bod y Cyngor yn derbyn Adroddiad Blynyddol y Pwyllgorau Craffu ar gyfer 2012/13 ac yn cydnabod sylwadau'r Aelodau.

6 CYDNABYDDIAETH ARIANNOL I AELODAU

Roedd copi o adroddiad gan y Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democraidd, a oedd yn manylu'r opsiynau i ddyrannu Uwch Gyflogau yn unol ag argymhelliad Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol ar gyfer y flwyddyn ariannol 2012/13, wedi ei ddsbarthu gyda'r papurau ar gyfer y cyfarfod.

Yn ei gyfarfod ar 15fed Mai, 2012, ystyriodd y Cyngor adroddiad ar Gydnabyddiaeth Ariannol Aelodau a oedd yn nodi'r darpriaethau yn adroddiad Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol. Dyrannodd y Cyngor 14 Uwch Gyflog a mynegi dymuniad i ystyried opsiynau mewn perthynas â sut dylid dyrannu'r 3 Uwch Gyflog posibl arall.

Rhoddodd y Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democraidd grynodedb o'r adroddiad a oedd yn rhoi manylion:

- Talu Uwch Gyflogau.
- Talu Cyflogau Dinesig i Gadeirydd ac Is-gadeirydd y Cyngor.
- Nifer yr Uwch Gyflogau y caiff y Cyngor eu dyrannu wedi eu cyfyngu i 17.
- Swyddi a bennwyd gan y Panel i'r rhain y gellid dyrannu Uwch Gyflog.

Esboniwyd y caiff y Cyngor, ond nad oedd yn rhai iddo, ddyrannu 3 Uwch Gyflog arall. Roedd y Cyngor wedi penderfynu na fyddai Cadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democraidd yn denu Uwch Gyflog gan fod y Pwyllgor ond yn debygol o gyfarfod unwaith y flwyddyn. Y swyddi eraill a oedd ar gael ar gyfer Uwch Gyflog oedd Band 3 – Arweinydd yr Wrthblaid Fwyaf a Band 4 – Arweinwyr Grwpiau gwleidyddol eraill. Atgoffwyd yr Aelodau bod 4 Grŵp Gwleidyddol ar y Cyngor, a dim ond 3 Uwch Gyflog a gaiff eu dyrannu.

Rhoddodd y Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democraidd grynodedb o'r 4 opsiwn posibl i'w hystyried gan y Cyngor, a oedd wedi eu cynnwys yn yr adroddiad, ynghyd â'r costau perthnasol a'r effaith bosibl ar wasanaethau eraill.

Mynegodd y Cynghorydd S A Davies yr angen i gadw'r lwfansau a chefnogodd yr egwyddor a ymgorfforwyd yn Opsiwn 3, ac awgrymodd y dylid ystyried opsiynau eraill, megis y posibilrwydd o gynnwys taliadau i Hyrwyddwyr, ar gyfer y 2 Uwch Gyflog a oedd ar ôl. Rhoddodd y Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd fanylion y Mesur a oedd yn gofyn i'r Cyngor weithredu argymhellion Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol a oedd yn nodi'r uwch gyflogau y gellid eu talu, fel y nodwyd yn 4.5 yn yr adroddiad.

Cyfeiriodd y Cynghorwyr C. Hughes a G.M. Kensler at benodi Arweinwyr Grwpiau i'r Cabinet, yr amserlen ar gyfer adolygu cydnabyddiaeth ariannol Aelodau mewn perthynas â chydbwysedd gwleidyddol a monitro perfformiad Arweinwyr Grwpiau.

Amlygodd y Cynghorydd J. Thompson-Hill ddau beth y teimlai y dylid eu hystyried, sef elfen cyfiawnhad dyrannu cyflogau i Arweinwyr Grwpiau ac ystyried sefyllfa lle byddai Arweinydd Grŵp, sydd hefyd yn Aelod Cabinet, yn hepgor cyflog Aelod Cabinet os yw'n gadael y swydd. Esboniodd ei fod yn teimlo mai Opsiwn 1 fyddai'r Opsiwn gorau, a cyfyngu nifer Uwch Gyflogau i 14.

Cefnogodd y Cynghorydd T.R. Hughes Opsiwn 1 gyda'r awgrym y gellid defnyddio'r arian a arbedwyd i ddarparu bagiau hel baw cŵn, yn hytrach na darparu hyfforddiant ychwanegol i Aelodau. Cyfeiriodd y Cynghorydd Councillor E.W. Williams at y costau a oedd yn gysylltiedig â delio â phroblem baw cŵn ac awgrymodd bod hyn yn cael ei ystyried ar wahân.

Esboniwyd gan y Cynghorydd H.H. Evans mai un o brif broblemau'r Cyngor blaenorol oedd cyfathrebu aneffeithiol rhwng y grŵp gweithredol a'r Aelodau. Teimlai y byddai penodi Arweinwyr Grwpiau ar y Cabinet yn rhoi arweiniad gwleidyddol cryfach a gwella atebolrwydd. Cyfeiriodd at Gyfansoddiad y Cyngor a oedd yn cyfeirio at gyfyngu taliadau i Arweinwyr Grwpiau gyda llai na 5 Aelod, ac awgrymodd y byddai Opsiwn 3 yn cynorthwyo gyda delio â'r broblem trwy ddarparu datblygiad Aelodau y gellid ei ddiffinio ar ôl trafodaethau rhwng yr Aelodau perthnasol a'u grwpiau. Mynegodd y Cynghorydd J. Butterfield hefyd ei chefnogaeth i Opsiwn 3 a phwysleisiodd bwysigrwydd datblygiad Aelodau.

Yn ystod y drafodaeth a ddilynodd, cynigiwyd Opsiwn 3 gan y Cynghorydd B. Blakeley a'i eilio gan y Cynghorydd C. Hughes ac o roddi hyn i bleidlais, derbyniwyd Opsiwn 3.

PENDERFYNWYD – bod y Cyngor yn cytuno ag Opsiwn 3, i ddyrannu Uwch Gyflog i Arweinydd Grŵp yr Wrthblaid fwyaf, a chyfyngu nifer yr Uwch Gyflogau i 15. Gellid defnyddio'r arian a fyddai wedi bod yn daladwy mewn perthynas â dau Arweinydd Grŵp ar gyfer Datblygu Aelodau.

Daeth y cyfarfod i ben am 11.55a.m.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Adroddiad ar gyfer: Y CYNGOR

Dyddiad y Cyfarfod: Gorffennaf 10^{fed} 2012

Aelod Arweiniol y Cabinet: Y Cynghorydd Eryl Williams

Swyddog Arweiniol: Angela Loftus (Rheolwr Polisi, Ymchwil a Gwybodaeth)

Teitl: Diweddariad ar Gynllun Datblygu Lleol Sir Ddinbych

1 Beth mae'r adroddiad yn ymwneud ag o?

1.1 Mae'r adroddiad yma'n amlinellu cynnydd gyda'r Cynllun Datblygu Lleol a chanfyddiadau cychwynnol Archwilwyr o ran yr angen am dai a'u cyflenwad, a roddwyd ar Fehefin 14^{eg} 2012.

2 Beth yw'r rheswm am wneud yr adroddiad hwn?

2.1 I ddarparu gwybodaeth ar gynnydd gyda'r Cynllun Datblygu Lleol ac adborthi ar Ganfyddiadau'r Archwilwyr, ynghyd ag amlinelliad o'r camau nesaf ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol, gan geisio cytundeb Aelodau i awdurdodi Arweinwyr Grŵp i arolygu a monitro gwaith a wnaethpwyd mewn ymateb i Ganfyddiadau'r Archwilwyr.

3 Beth yw'r Argymhellion?

- 1. Bod Aelodau'n nodi cynnwys yr adroddiad yma.**
- 2. Bod Aelodau'n awdurdodi Arweinwyr Grwpiau i arolygu a monitro'r gwaith a wnaethpwyd mewn ymateb i Ganfyddiadau'r Archwilwyr.**
- 3. Bod Aelodau'n cytuno y bydd canlyniadau'r ymgynhorriad ar unrhyw safleodd ychwanegol ar gyfer datblygiadau tai yn cael eu hadrodd yn ôl i Gyngor llawn ym mis Tachwedd er mwyn iddo ystyried a ddylai safleodd ychwanegol gael eu hanfon i'r Archwilwyr sy'n cynnal Archwiliad y CDLI.**

4 Manylion yr adroddiad

4.1 Mae'r Cyngor â'r cyfrifoldeb o baratoi Cynllun Datblygu Lleol i arwain datblygiad yn y Sir ac i nodi tir digonol i'w ddatblygu i gyfarfod ag anghenion Sir Ddinbych dros gyfnod o 15 mlynedd. Fe ddechreuodd gwaith ar y Cynllun Datblygu Lleol yn 2006. Fe ymgynghorwyd yn eang drwy gydol ei ddatblygiad, gan sicrhau fod unrhyw un sydd â diddordeb yn y Cynllun wedi cael cyfle i roi sylwadau o gyfnodau cyntaf ei gysyniad.

4.2 Yn dilyn cytundeb yn y Cyngor llawn ar Fai 20^{fed} 2011, fe gyflwynwyd y CDLI yn ffurfiol i'r Arolygiaeth Gynllunio ar gyfer Archwiliad Cyhoeddus. Penodwyd dau Archwilydd i gynnal yr Archwiliad, sy'n gyfredol ar hyn o bryd. Eu rôl ydi ystyried y CDLI, ynghyd â'r holl dystiolaeth sydd wedi hysbysu ei ddatblygiad,

yn cynnwys sylwadau a wnaethpwyd o ganlyniad i ymgynghori cyhoeddus, ac adrodd yn ôl i'r Cyngor ar a ydyn nhw'n ystyried bod y Cynllun Datblygu Lleol yn 'gadarn'. Mae adroddiad yr Archwilwyr yn orfodol ar y Cyngor ac mae'n rhaid i'r Cyngor weithredu unrhyw newidiadau a gynigiwyd a mabwysiadu'r Cynllun os ceir ei fod yn gadarn.

- 4.3 Fe gynhaliwyd Sesiynau Gwrandawriad Cyhoeddus yn rhan o'r Archwiliad ym misoedd Ionawr a Chwefror eleni, ac yn dilyn ystyriaeth o'r materion, fe roddodd yr Archwilwyr nodyn yn amlinellu eu canfyddiadau cychwynnol ar faterion angen a chyflenwad tai (yn atodol fel Atodiad 1). Roedd hwn yn gosod allan bryderon yr Archwilwyr ynglŷn â'r angen am dai yn Sir Ddinbych ac a ddylid cynyddu targed tai'r Cynllun Datblygu Lleol i adlewyrchu rhagamcanion poblogaeth diweddaraf Llywodraeth Cymru; cyflenwad tai a chyflenwad tai fforddiadwy. Fe gynhaliodd yr Archwilwyr Gyfarfod Archwiliadol ar Chwefror 9^{fed} ac yn dilyn y cyfarfod fe gyhoeddwyd nodyn yn gosod allan y camau nesaf ac yn gofyn i'r Cyngor gyflwyno tystiolaeth ychwanegol i ddelio â'r materion a godwyd, ynghyd â rhestr o safleoedd tai ychwanegol potensial y gellid eu cynnwys yn y Cynllun os byddai'r Archwilwyr yn ystyried fod eu hangen. Roedd ar yr Archwilwyr angen y wybodaeth yma, ynghyd â gwybodaeth ychwanegol ar hyfywedd a danfonadwyedd y Safle Strategol Allweddol ym Modelwyddan i ymgynghori arnyn nhw. Fe anfonwyd yr holl sylwadau a dderbyniwyd at yr Archwilwyr. Cynhaliwyd nifer o Sesiynau Gwrandawriad ychwanegol yn y Rhyl ar Fai 22 - 24 er mwyn gallu trafod y dystiolaeth hon a'r sylwadau a dderbyniwyd.
- 4.4 Yn dilyn ystyriaeth o'r holl dystiolaeth a gyflwynwyd, mae'r Archwilwyr wedi rhoi nodyn yn hysbysu'r Cyngor o'u canfyddiadau cychwynnol o ran yr angen am dai a'u cyflenwad. Mae'r nodyn hwn wedi ei gyhoeddi ar wefan Archwiliad y Cynllun Datblygu Lleol ac mae'n atodol fel Atodiad 2 i'r adroddiad hwn.
- 4.5 Mae'r Archwilwyr wedi egluro eu bod yn awr yn derbyn targed tai'r Cyngor o 7500 o dai newydd i'w darparu erbyn 2012 i gyfarfod â'r anghenion tai ac **nid** ydyn nhw'n cynnig y dylid altro hyn, er y ffaith fod partïon eraill wedi dadlau'n daer am darged uwch yn yr Archwiliad. Mae'r ffigwr hwn wedi ei hyrwyddo'n gyson yn y Cynllun Datblygu Lleol dros y 4 blynedd ddiwethaf. Ond, mae'r Archwilwyr yn gofyn am i gyflenwad tai pellach gael ei nodi (h.y. safleoedd ychwanegol) er mwyn cyfarfod â tharged Sir Ddinbych o 7500 o gartrefi newydd erbyn 2021. Nid yw'r Archwilwyr wedi cyfeirio at Safle Strategol Allweddol Bodelwyddan na dyraniadau eraill a gynigiwyd yn y Cynllun Datblygu Lleol ac nid ydyn nhw wedi gofyn am wybodaeth bellach nac wedi mynegi amheuaeth ynglŷn â'r rhain. Yr unig fater sydd ar ôl ac a godwyd yw cyflenwad tai.
- 4.6 Nid yw'r Archwilwyr yn ystyried y byddai'r cyflenwad tai a nodwyd yn y Cynllun Datblygu Lleol yn cyflenwi 7500 o gartrefi erbyn 2021. Maen nhw'n ystyried y gellid cyflenwi tua 6450 o gartrefi a'u barn ydi bod angen dyrannu'r safleoedd ychwanegol hyn gyda chynhwysedd i gymryd oddeutu 1000 o gartrefi er mwyn cyfarfod â'r bwch rhwng angen a chyflenwad.
- 4.7 Fel y cyfeiriwyd uchod, mewn ymateb i gais yr Archwilwyr yn y Cyfarfod Archwiliadol ym mis Chwefror, fe gyflwynodd y Cyngor restr o 16 o safleoedd a oedd â'r potensial o gymryd oddeutu 600 o gartrefi a heb unrhyw

gyfyngiadau amgylcheddol sylweddol. Roedd y safleoedd hyn wedyn yn amodol ar ymgynghoriad cyhoeddus ac roedden nhw i'w trafod yn y Sesiynau Gwrandawriad ychwanegol ar ddiwedd Mai. Yn amodol ar gymeradwyaeth y Cyngor, felly, gellid cynnwys y safleoedd hyn yn y Cynllun Datblygu Lleol. Nid yw'r safleoedd hyn wedi eu cynnwys yn y ffigwr cyflenwi o 6450 a roddwyd gan yr Archwilwyr. Yn ei hanfod, mae angen nodi cynhwysedd ar gyfer 400 o gartrefi newydd (yn ychwanegol at y 600) er mwyn cyfarfod â diffyg a nodwyd gan yr Archwilwyr o 1000 a bodloni'r Arolygwyr. Mae'n bosib y bydd yna sgôp i raddoli'r safleoedd hyn i gyfnod diweddarach yn y Cynllun, i'w dwyn ymlaen dim ond pan fyddai angen. Mae'n rhaid monitro'r Cynllun Datblygu Lleol yn flynyddol a'i adolygu os bydd monitro'n codi materion arwyddocaol ac mae'n rhaid iddo gael ei adolygu'n drwyadl ymhen 4 blynedd.

- 4.8 Mae oblygiadau nodyn yr Archwilwyr, ynghyd ag opsiynau potensial i'r Cyngor, wedi eu trafod gan Arweinwyr y Grŵp ac roedden nhw'n cytuno'n unfrydol y dylai'r Cyngor fwrw ymlaen â gwaith ychwanegol ar y Cynllun Datblygu Lleol (h.y. nodi safleoedd ychwanegol a allai gymryd oddeutu 400 o gartrefi, yn ogystal â'r ymgynghoriad gofynnol ar y safleoedd hyn). Bwriedir i'r holl Aelodau gael eu briffio drwy'r broses ac i holl ganfyddiadau a chanlyniadau'r ymgynghoriad (yn cynnwys yr ymgynghoriad a gynhaliwyd eisoes ar y 16 o safleoedd potensial) gael eu hadrodd yn ôl i'r Cyngor ym mis Tachwedd er mwyn i Aelodau ystyried a ddylid rhoi safleoedd ychwanegol gerbron yr Archwilwyr ai peidio. Cynigiwyd hefyd y dylai grŵp o Aelodau arolygu'r gwaith ychwanegol yma ac mae'r adroddiad hwn yn ceisio awdurdodiad i Arweinwyr Grŵp ymgymryd â'r swyddogaeth honno.
- 4.9 Opsiwn arall fyddai gwneud dim ac aros am Adroddiad yr Archwilwyr. Ond, byddai methu â delio â chanfyddiadau'r Archwilwyr a bwrw ymlaen â'r Cynllun Datblygu Lleol yn y cam yma yn golygu y byddai'r Archwilwyr yn dyfarnu fod y Cynllun yn 'ansad'. Byddai'n rhaid i'r Cyngor ddechrau'r broses eto o'r cychwyn a byddai hynny'n cymryd 3-4 blynedd arall ac yn golygu costau sylweddol. Y risg ydi y byddai datblygiad wedyn yn cael ei arwain gan y farchnad yn hytrach na'i gynllunio'n strategol ac yn amodol ar y broses ddemocrataidd. Y Cynllun Datblygu Lleol ydi'r cyfrwng allweddol i arwain datblygiad yn y dyfodol o fewn y Sir ac mae yna berygl o fod heb fframwaith polisi cynllunio cyfoes a heb sail gadarn i wrthod cynigion cynllunio, er enghraifft, os na all y Cyngor ddangos fod ganddo gyflenwad 5 mlynedd o dir ar gyfer datblygiad tai, mae yna risg gwirioneddol o golli apeliadau cynllunio ar gyfer safleoedd nad yw'r Cyngor yn eu cefnogi.

5 Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu tuag at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae'r Cynllun Datblygu Lleol yn gyson â phob un o 4 o Flaenoriaethau Corfforaethol y Cyngor a bydd ag effaith bositif arnyn nhw i gyd. Bydd y Cynllun Datblygu Lleol yn arbennig â rôl uniongyrchol i gyflawni blaenoriaethau Adfywio ac Ymateb i Newid Demograffig drwy'r polisïau a'r cynigion o'i fewn gan ddylanwadu ar ddatblygiad yn y fan a'r lle.

6 Beth fydd o'n ei gostio a sut fydd o'n effeithio ar wasanaethau eraill?

Fe fydd yna gostau'n ymwneud ag ymgynghoriad cyhoeddus ar unrhyw safleoedd ychwanegol a nodir, yn cynnwys printio a phostio. Mae bwrw'r Cynllun Datblygu Lleol ymlaen yn debygol hefyd o olygu'r angen i drefnu Sesiwn Wrandawriad ychwanegol yn deillio o'r archwiliad cyhoeddus, yn cynnwys taliadau'r Arolygiaeth, ffioedd cyfreithiol a chyflogi swyddog rhaglen. Mae'r costau hyn wedi eu talu o gyllideb gwasanaeth sy'n bod yn barod.

Yn y pen draw, o'i fabwysiadu, fe fydd y Cynllun Datblygu Lleol ag oblygiadau wrth gwrs i sawl maes gwasanaeth a threfi a phentrefi ledled y Sir. Fodd bynnag mae poblogaeth y Sir yn debygol o dyfu hyd yn oed heb Gynllun Datblygu Lleol wedi ei sefydlu - mae'r Cynllun Datblygu Lleol, yn syml, yn darparu dull mwy effeithiol a chynlluniedig o gyflenwi'r twf yma ac mae'n caniatáu i'r Cyngor alw am gyfraniadau gan ddatblygwyr i sicrhau seilwaith cymdeithasol a ffisegol a gwasanaethau i gyd-fynd ag unrhyw dwf. Bydd hynny'n rhoi mantais gyffredinol yn hytrach na baich ar ein cymunedau ac ar wasanaethau'r Cyngor.

7 Pa ymgynghoriadau a gafwyd?

Fe ddatblygwyd y Cynllun Datblygu Lleol drwy ymgynghori eang ac mae'r holl sylwadau a dderbyniwyd wedi eu pasio ymlaen i'r Archwilwyr ac maen nhw'n eu hystyried. Mae'r Sesiynau Gwrandawriad cyhoeddus a gynhaliwyd hyd yma wedi galluogi'r rhai a wahoddwyd i gyflwyno eu tystiolaeth ar lafar i'r Archwilwyr.

8 Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Dylid cynnwys y costau sy'n gysylltiedig â bwrw'r Cynllun Datblygu Ymlaen o fewn adnoddau presennol. Mae gan y Cyngor gronfa benodedig wrth gefn o fewn y cyfrifon i gyfrannu tuag at gostau cynhyrchu'r Cynllun.

9 Pa risgiau sydd yna ac a oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Byddai methu â darparu'r wybodaeth ychwanegol sy'n ofynnol gan Archwilwyr i symud y Cynllun Datblygu Lleol ymlaen yn y cam yma'n golygu y byddai'r Archwilwyr yn dyfarnu fod y Cynllun Datblygu Lleol cyfan yn 'ansad' er y ffaith mai dim ond cyflenwad tai sydd wedi ei godi fel problem. Byddai'n rhaid i'r Cyngor ddychwelyd i ddechrau'r broses gan roi mabwysiad y Cynllun yn ôl o 3-4 blynedd o leiaf. Byddai angen ymgynghori ac ymchwil ychwanegol oherwydd hynny, ac Archwiliad cyhoeddus pellach a fyddai'n golygu amser staff a chostau sylweddol i'r Cyngor.

Y Cynllun Datblygu Lleol ydi'r cyfrwng allweddol i lywio datblygiad yn y dyfodol o fewn y Sir ac mae yna risg o fod heb fframwaith polisi cynllunio diweddar a heb sail gadarn i wrthod cynigion cynllunio, a cholli apeliadau cynllunio ar gyfer datblygiad sydd ddim yn cael cefnogaeth y Cyngor.

Yn ôl polisi cenedlaethol mae'n ofynnol bod awdurdodau â thir digonol ar gael i ddarparu cyflenwad 5 mlynedd o dir ar gyfer tai. Heb fwrw'r Cynllun Datblygu Lleol ymlaen mae yna risg sylweddol na fydd y Cyngor yn gallu

cyflenwi digon o dir i gyfarfod ag anghenion y Sir am gartrefi newydd, yn enwedig cartrefi fforddiadwy.

Mae'n ofyniad statudol i Gyngorau yng Nghymru gynhyrchu cynllun datblygu lleol a byddai'r Cyngor yn methu â bodloni'r gofyniad yma os na fydd y Cynllun yn cael ei fwrw ymlaen.

10 Grym i wneud y Penderfyniad

Deddf Llywodraeth Leol 2000, Deddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol (2004), a rheoliadau a chanllawiau cysylltiedig.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Denbighshire Local Development Plan

EXAMINATION

www.denbighshire.gov.uk/ldpexam

Housing: Need and Supply, Inspectors' preliminary findings

Introduction

1. This report sets out the Inspectors' preliminary findings on matters of housing need and supply. Policy BSC 1 of the Local Development Plan (LDP) makes provision for 7,500 homes to 2021. For the reasons given below the Inspectors do not consider that the LDP makes sufficient provision for housing. In reaching this conclusion the Inspectors have taken into account duly made representations and the evidence submitted to the hearings on 10, 11 and 17 January 2012.

Policy

2. Planning Policy Wales (PPW) states that the latest Welsh Government local authority level Household Projections for Wales should form the starting point for assessing housing requirements. PPW goes on to say that; '*Local planning authorities should consider the appropriateness of the projections for their area, based on all sources of local evidence, including the need for affordable housing identified by their Local Housing Market Assessment*'. And; '*Where local planning authorities seek to deviate from the Assembly Government projections, they must justify their own preferred policy based projections by explaining the rationale behind them*¹.
3. Paragraph 9.2.1 of PPW sets out the matters which local authorities should take into account and which may justify deviating from the Welsh Government projections. These matters include, amongst other things, the environmental capacity of an area. PPW and Technical Advice Note 1; Joint Housing Land Availability Studies, also state that local planning authorities must ensure that sufficient land is genuinely available to provide a 5 year supply of land for housing.

Need

4. Denbighshire County Council accepts that the 2008 projections are a reasonable starting point for determining need. It is argued by some that regard should be given to the 2006 household projections but national policy is clear and the starting point in this examination is the 2008 projections (although, given that the LDP has a base date of 2006, those projections have some bearing on the provision of dwellings pre 2008).

¹ PPW, paragraph 9.2.2

5. The 2008 projections indicate the need for 8,400 new units between 2008 and 2023²; a requirement of 560 units per annum compared to the 500 per annum proposed in the LDP. 560 units per annum over the 13 years between 2008 and 2021 equates to 7,280 units. Using this rate for the 15 years of the plan period, leads to a requirement of 8,400. If one uses the rate per annum derived from the 2006³ projections of 653⁴ for 2006 and 2007 this would result in a requirement of 8,586 over the plan period (2 x 653 + 13 x 560).
6. Consequently, based on the Welsh Government's projections, the LDP should make provision for at least 8,400 units. Denbighshire County Council is not bound to these projections but, as stated above, it must justify deviating from them.
7. The Council commissioned its own report on population and household projections⁵ but that was in 2005 and has been superseded by the later Welsh Government projections. In IP002⁶ the Council argue that the lower build rate proposed in the LDP takes account of the environmental capacity of the county and the ability of the construction industry to build at a higher rate. However, the Council have not produced any evidence to counter the assertion made by the HBF and others in the sector that the construction industry could build at higher rates. Indeed, the revised phasing table produced by the Council assumes an annual build rate of 727 units per annum between 2016 and 2021⁷, undermining its own contention that the construction industry could not build at a rate higher than 500 units per annum.
8. Turning to environmental capacity, the Council started with 6 strategic sites in the Sustainability Appraisal Report⁸ and accepted at the hearing on 10 January that all were realistic options. The Council also conceded that not all the candidate and alternative sites were unacceptable on environmental grounds. It is not considered, therefore, that Denbighshire County Council has provided evidence to justify providing fewer units than required by the latest Welsh Government projections.
9. The Council were not able, at the hearing on 10 January, to indicate what account had been given to the need for affordable housing in the formulation of the LDP's housing target. The Council's track record in the provision of affordable housing is acknowledged and is to be commended but the evidence submitted to the hearing on 17 January casts serious doubt on the LDP's ability to achieve its target of 2,250 to 3,000 affordable homes by 2021. The undisputed need for affordable

² IP002, Table 3

³ Although there was a change in methodology between 2006 and 2008, a study commissioned by Conwy County Borough Council concluded that there was limited scope to challenge the 2006 projections (IP002, paragraph 3.2.10)

⁴ IP002, Table 2

⁵ EB002

⁶ IP002, paragraph 3.2.9

⁷ EXAM004 Sup A7

⁸ DLDP004

housing in Denbighshire weighs against deviating below the number of units required by the Welsh Government's latest projections.

Supply

10. Table 5 in IP002 indicates a potential supply of 7,771 dwellings but the evidence submitted to the examination casts serious doubts regarding whether the LDP would deliver its target of 7,500. If the proposed Key Strategic Site at Bodelwyddan (KSS) is found to be sound and if the LDP is adopted in the autumn of 2012, it is common ground that the first houses would not be completed on the KSS until 2014 at the earliest (9 years into the plan period). In EXAM0069 the Council states that; '*At its peak, market sales are expected to reach 175dpa*'. Even if the KSS were to deliver at this rate from 2014 to 2021 (which seems highly unlikely) it would only deliver 1,225 dwellings by 2021 (490 below the number allocated).
11. It is, therefore, unlikely that the KSS will deliver the total amount of housing allocated by 2021. In addition, the major source⁹ of planned new housing in the LDP will not make any contribution to meeting its target until 2014.
12. Turning to other allocations, questions are raised regarding the redevelopment of the HM Stanley Hospital and whether the Ocean Plaza site in Rhyl will deliver the anticipated 230 units¹⁰. The Council has produced evidence regarding the deliverability of other allocations in the plan, the majority of which is unchallenged but a potential supply of 7,771 compared to a target of 7,500 leaves little room for slippage (a contingency of only 4%). This raises grave concerns regarding the flexibility of the LDP to deal with the delay to or failure of allocations to come forward.
13. The 7,771 includes 1,795 from identified urban potential sites and 505 from conversions and windfalls¹¹. Although separated in the Council's calculations, all these types of site are classed as windfalls and around 31% of the Plan's target of 7,500 is made up of such sites (30% of 7,771). Looking at the summary and detailed phasing tables in EXAM004 Sup A7; 2671 units in phases 2 and 3 would be provided through windfalls. That is 35% of the overall provision and 42% of the amount yet to be built if 7,500 is to be achieved by 2021.

LDP Target	7,500
Less completions 2006-11	1,205
Leaves	6,295
Less	
Phase 2 allocations	1,331
Phase 3 allocations	2,293
Leaves	2,671 on windfall sites

⁹ The KSS represents around 51% of the houses allocated in the LDP

¹⁰ EXAM0038.A

¹¹ IP002, Table 5

14. The Council's figures in IP002 and EXAM004 Sup A7 differ but both indicate that at least 30% of the target would be met by windfalls. The Council conceded at the hearing that there has been some double counting and that some of the smaller sites may be subject to Policy PSE 2 which seeks to protect existing employment sites and could prevent some sites coming forward for housing. Further, the Council's own evidence shows that the completion rate on urban capacity sites is 120 dwellings per annum¹². At such a rate such sites would only provide 1,080 new homes between 2012 and 2021.
15. The Council argue that the completion rate on urban potential sites could improve. Although it is not unreasonable to assume that market conditions will change over the life of a plan, only 9 years remain in the life of this LDP. One hopes that the economy will improve but, if it does, will it be soon enough to make a material difference in the number of windfall sites coming forward?
16. The Council is yet to receive the Welsh Government's response to its Statement of Common Ground in relation to the 2011 Joint Housing Land Availability Study¹³. In that document the Council indicates that it has a land supply for housing of 4.52 years. Some argue that it is much lower but there can be no dispute that the supply of housing land in the county does not meet the requirements of PPW or TAN 1.
17. The number of units to be provided on each site is based on an assumed density of 30 dwellings per hectare. PPW¹⁴ says that LDPs should include policies to cover density (amongst other things). The Council should be aiming to increase densities in sustainable locations. However, despite the Council's assertions at the hearing that higher densities would be sought where appropriate, the LDP is silent in this regard. There is no guarantee, therefore, that higher densities would be achieved (and, therefore, more units built than anticipated in Table 5 of IP002).

Conclusion

18. PPW states that the latest Welsh Government local authority level Household Projections for Wales should form the starting point for assessing housing requirements. An analysis of the housing projections indicates that the starting point for the LDP should be between 8,400 and 8,586 units (these figures do not include a contingency). The Council has failed to produce convincing evidence to justify deviating below the latest household projections. The need for affordable housing in Denbighshire weighs against allocating less than that indicated by the latest household projections.
19. A potential supply of 7,771 units compared to a target of 7,500 raises significant concerns regarding the ability of the LDP to deal with

¹² IP002, paragraph 3.3.3,

¹³ EXAM0027

¹⁴ PPW, paragraph 9.2.12

changes in circumstances. This is particularly worrying when the evidence submitted to the examination regarding the rate of delivery of units on the KSS, the delivery of other allocations and windfall sites casts serious doubt over the ability of the LDP to deliver its target of 7,500 units.

20. The Inspectors, therefore, are concerned that, in respect to this issue, the LDP fails to have regard to national policy (Test C2) is not founded on a robust evidence base (Test CE2) and is not reasonably flexible to deal with changing circumstances (Test CE4).

Suggested ways forward

21. In order to address this potential finding of unsoundness the Council could:

- Provide additional evidence to justify not meeting the Welsh Government's household projections and provide further evidence to substantiate the contention that the LDP would deliver its target of 7,500 units.
- Allocate additional sites in the LDP to meet the identified shortfall.

22. The Council is invited to consider the above and provide a response at a meeting which it is hoped will be convened on 9 February 2012. The venue and time of the meeting will be published on the examination web site as soon as details are confirmed.

23. The meeting will be open to the public but, given that it is being convened to explore ways forward with the Council, participation will be limited to representatives of Denbighshire County Council and the Welsh Government.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Denbighshire Local Development Plan EXAMINATION

www.denbighshire.gov.uk/ldpexam

Housing: Need and Supply, Inspectors' findings

1. EXAM0075 set out the Inspectors' preliminary findings on matters of housing need and supply. The Council's response, EXAM0075R (revised) was subject to consultation and the new evidence it contained was discussed at a Hearing on 23 May. That evidence has been considered and the purpose of this note is to inform the Council of the Inspectors' initial findings with regard to housing need and supply and to provide an opportunity for the Council to consider ways forward.
2. For reasons that will be set out in our final report to Denbighshire County Council, we consider that the Council has produced evidence to support the target of 7,500 units set out in Policy BSC1.
3. However, and again for reasons that will be set out in our final report, we are not persuaded that the Local Development Plan (LDP) will deliver this number of units by the end of the plan period. Our analysis of the evidence submitted to the examination indicates that the LDP is likely to deliver around 6,450 units by 2021. A further 1,050 would, therefore, have to be allocated to meet the LDP's target (this would not provide a contingency).
4. It is our view that unless provision is made for the allocation of at least 1,000 additional houses the LDP will fail to meet the needs of Denbighshire to 2021. It will not have regard to national policy (Test C2) it will not be founded on a robust evidence base (Test CE2) nor will it be reasonably flexible to deal with changing circumstances (Test CE4).
5. The allocation of additional sites outside the list of potential sites in EXAM0075R(revised) would require further consultation. Additional work is also likely to be required with regard to strategic environmental assessment and sustainability appraisal.
6. The Council is invited to consider the above and provide a response by 22 June 2012. The Inspectors are aware that officers may need to seek the views of members before providing a response. If this is the case the Inspectors would appreciate an indication of when the Council will be in a position to provide a substantive response by 22 June.
7. The date of the submission of our report to the Council for fact check (6th July) was announced at the end of the last hearing on 24 May. That announcement will be reviewed after 22 June.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Adroddiad i:	Cyngor Sir
Dyddiad y Cyfarfod:	10 Gorffennaf 2012
Aelod Arweiniol/Swyddog:	Cynghorydd Julian Thompson-Hill
Awdur yr Adroddiad:	Pennaeth Cyllid ac Asedau
Teitl:	Alldro Refeniw Terfynol 2011/12

1 Beth yw testun yr adroddiad?

- 1.1 Mae'r Cabinet wedi derbyn adroddiadau monitro rheolaidd drwy'r flwyddyn ariannol ar berfformiad gwariant yn erbyn y gyllideb a'r arbedion y cytunwyd arnynt fel rhan o'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Mae'r adroddiad hwn yn manylu ar y sefyllfa derfynol ar ddiwedd y flwyddyn ariannol ynghyd â'r argymhellion ar gyfer trin gweddillion diwedd y flwyddyn. Bydd drafft cyntaf y Datganiad Cyfrifon Blyneddol ar gyfer 2011/12 yn cael ei gyflwyno i archwilyr allanol ar 30 Mehefin. Bydd y cyfrifon a archwiliwyd wedyn yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio ym mis Medi ar gyfer cymeradwyaeth ffurfiol.

2 Beth yw'r rheswm dros wneud yr adroddiad hwn?

- 2.1 Yn ôl cyfansoddiad y Cyngor, mae'n rhaid i'r Cyngor llawn gymeradwyo sefydliad, defnydd a chyfraniadau i gronfeydd ariannol wrth gefn.

3 Beth yw'r Argymhellion?

- 3.1 Bod y Cyngor yn cymeradwyo'r sefyllfa alldro refeniw terfynol ar gyfer 2011/12
- 3.2 Bod y Cyngor yn cymeradwyo'r modd o drin y cronfeydd a'r gweddillion fel y manylir yn yr adroddiad hwn.

4 Manylion yr adroddiad

- 4.1 Mae'r sefyllfa alldro ariannol cyffredinol ar gyfer 2011/12 yn dangos tanwariant yn erbyn y gyllideb a gymeradwywyd. Mae hyn, ynghyd â chynnydd yn y derbyniadau o Dreth y Cyngor, yn cryfhau sefyllfa ariannol y Cyngor. O ganlyniad, mae'n bosibl gwneud argymhellion ar gyfer trosglwyddo arian i gronfeydd penodol a fydd yn parhau i gynorthwyo'r Cyngor i ymdrin â phwysau ariannol dwys yr ychydig flynyddoedd nesaf. Bydd hefyd yn helpu adeiladu cynhwysedd i sicrhau buddsoddiad i ysgolion yn y dyfodol.
- 4.2 Ceir manylion ynghylch ffigurau'r Alldro Refeniw terfynol yn Atodiad 1. Mae'r sefyllfa derfynol ar gyllidebau gwasanaeth a chorfforaethol yn dangos tanwariant o £1.6m. Roedd gwariant ar ysgolion £223k dan y gyllideb ddirprwyedig.

- 4.3 Mae'r sefyllfa alldro i gyllidebau gwasanaethau a chyllidebau corfforaethol £603k yn uwch na'r hyn a adroddwyd i'r Cabinet ym mis Mawrth. Digwyddodd y symudiad mwyaf sylweddol o fewn Gwelliant a Chynhwysiant Ysgolion lle'r oedd penderfyniadau hwyr ynghylch gwariant cymwys o fewn nifer o gynlluniau grant yn golygu bod modd hawlio am wariant a gododd yn ystod y flwyddyn a chael grantiau i dalu amdanyn nhw. Ymhellach, roedd gostyngiad yng nghostau lleoliadau arbenigol tuag at ddiwedd y flwyddyn. Roedd datblygiadau'r ddau fater hwn werth oddeutu £300k.
- 4.4 Tuag at ddiwedd y flwyddyn ariannol, roedd gwelliant sylweddol yn sefyllfa'r ysgolion sydd ag anawsterau ariannol, ac mae hyn wedi cyfrannu tuag at welliant sylweddol cyffredinol yn y sefyllfa o ran ysgolion. Mae hyn wedi cael effaith uniongyrchol ar symudiad o ran gweddillion ysgol yn ystod y flwyddyn. Roedd gwariant o gyllidebau dirprwyedig ysgolion £223k yn is na lefel cyfanswm y cyllidebau fformiwla LMS cyffredinol, ac felly mae gweddillion ysgolion wedi cynyddu'r un faint. Ceir manylion ar weddillion ysgolion unigol yn atodiad 3. Mae cyfanswm gweddillion ysgolion bellach yn £1.808m.
- 4.5 Mae gwasanaethau yn parhau i fod yn rhagweithiol wrth gynllunio ar gyfer sicrhau arbedion yn y dyfodol, a dechreuodd effaith ariannol rhai o'r cynigion hyn ddwyn ffrwyth tuag at ddiwedd 2011/12. Roedd y cyngor wedi gosod cyllideb i wneud cyfraniad o £300K at weddillion, ac yn unol ag adroddiadau blaenorol, tybid mai dyma'r sefyllfa alldro terfynol
- 4.6 Mae gwybodaeth bellach ynghylch alldro gwasanaethau fel a ganlyn:

Cynllunio a Pherfformiad Busnes - mae'r mwyafrif o'r tanwariant yn gysylltiedig â'r gyllideb sy'n cefnogi'r grant Cymorth. Mae gan y cyngor gyllideb graidd sy'n cefnogi'r cyllid grant sydd wedi dechrau dirwyn i ben ac sydd i'w olynu gan y grant Teuluoedd yn Gyntaf. Roedd tanwariant hefyd ar gyllideb y Tîm Rheoli Project o ganlyniad i godi tâl ar fwy o gostau nag a gynlluniwyd i broiectau.

Mae'r tanwariant yng **Ngwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd** wedi dod i fodolaeth oherwydd i arbedion a gynlluniwyd ar gyfer 2012/13 gael eu gwireddu'n gynnar.

Cyllid & Asedau - mae'r tanwariant yn cynnwys £6k yn yr Adran Gyfrifeg, £4k yn Refeniw & Budd-daliadau a £26k yn Archwilio. Mae'r swm olaf wedi'i glustnodi i ariannu costau yn gysylltiedig gyda cholli cytundebau allanol yn 2012/13. Roedd y tanwariant yn y gyllideb Eiddo yn £105k sy'n adlewyrchu costau is drwy'r flwyddyn ac incwm ychwanegol a enillwyd drwy ffioedd a godwyd ar brosiectau. Mae'r gyllideb Eiddo yn cynnwys y gyllideb atgyweirio a chynnal a chadw heb ei datganoli lle'r oedd y tanwariant yn £38k.

Priffyrdd ac Isadeiledd - roedd tanwariant o £261k, sydd yn unol gyda'r rhagolygon dros chwarter olaf y flwyddyn. Mae'r sefyllfa yn cynnwys gorwariant ar gyllidebau cynnal a chadw priffyrdd (£202k) ond tanwariant ar gyllidebau prosiectau mawr (£144k), rheoli rhwydwaith (£55k) a rheoli fflyd (£55k). Mae cynigion ar gyfer defnyddio'r gweddillion sy'n cael eu dwyn ymlaen yn cynnwys arian refeniw i brosiect Harbwr y Foryd, newid y slotiau

arian ar beiriannau tocynnau parcio (i gymryd y darnau 5c a 10c newydd) ac ariannu costau yn gysylltiedig ag ymweliad y Ffagl Olympaidd.

Gwasanaethau Cynllunio, Adfywio & Rheoleiddio - mae mwyafrif y tanwariant a gofnodwyd (£100k) yn ymwneud â chyllideb 2011/12 i'r Cynlluniau Tref/ Rhaglenni Agosach i'r Gymuned; cytunwyd y dylid symud y rhain ymlaen i 2012/13.

Gwasanaethau Oedolion - er bod yr alldro yn gytbwys, fel rhan o'r strategaeth gyllideb gytunedig, mae arian grant Cefnogi Pobl o £100k heb ei ddefnyddio. Bydd y grant Cefnogi Pobl yn cael ei gwtogi 4% yn 2012/13 a 2013/14 a 5% ymhob un o'r tair blynedd ddilynol. Mae'r gweddill grant sydd ar ôl wedi'i drosglwyddo i gronfa wrth gefn grant cefnogi pobl (£731k) fel rhan o'r strategaeth y cytunwyd arni drwy'r broses herio gwasanaeth i ariannu pwysau o fewn gofal cymdeithasol i oedolion yn y dyfodol - gan gynnwys effaith capio taliadau ar gyfer gofal dydd, codiadau yn ffioedd gofal preswyl a chynnydd cyffredinol yn y galw am wasanaethau.

Mae'r tanwariant bach yn **Hamdden, Llyfrgelloedd a Datblygiad Cymunedol** yn cynnwys gorwariant yn y gyllideb Theatr Pafiliwn (£91k) er bod mesurau wedi'u cymryd i sicrhau bod hyn yn cael ei unioni yn 2012/13. Etifeddodd y gwasanaeth orwariant o £86k ar gyllideb Pafiliwn Llangollen yn 2010/11 ond llwyddwyd i sicrhau tanwariant eleni o £21k.

Mae'r tanwariant yn **AD Strategol** yn ganlyniad i swyddi gwag yn Iechyd & Diogelwch a llai o wariant ar gyllidebau hyfforddi.

Mae'r tanwariant yng **Ngwasanaethau Cwsmeriaid** yn cynnwys arbedion ar nifer o swyddi gwag o fewn y cyllidebau TGCh a Gofal Cwsmeriaid.

Mae'r tanwariant yn **Amgylchedd** yn cynnwys arbedion yn y Cynllun Tymor Canolig 2012/13 yn cael eu gwireddu yn gynt na'r disgwyl. Hefyd, mae newidiadau i reoliadau gweithlu asiantaethau yn ystod y flwyddyn wedi cyfrannu at yr arbedion.

Mae'r tanwariant ar gyllidebau **Corfforaethol** wedi cynyddu £100k o'r ffigur a gofnodwyd eisoes, ac mae nawr yn £306k. Mae'r tanwariant wedi dod i'r amlwg oherwydd bod gwariant corfforaethol ar ôl-daliadau pensiwn, taliadau banc a ffioedd archwilio yn is na'r disgwyl. Mae llinell y gyllideb gorfforaethol yn cynnwys y cyfraniad a gyllidebwyd i gronfeydd wrth gefn o £300k.

- 4.7 Mae'r sefyllfa o ran derbyniadau o **Dreth y Cyngor** wedi cael ei heffeithio gan gynnydd yn nifer yr anheddau yn y Sir, ynghyd â lefel uchel iawn o gasglu treth (98% sy'n debygol o fod yr uchaf yng Nghymru). Pan osodwyd y cyllidebau, credwyd y byddai yna ostgyniad yng nghyfraddau casglu o ganlyniad i'r darlun cyffredinol economaidd anodd, ond mae'r cyngor wedi parhau i gynnal graddfa gasglu uchel, sy'n dipyn o gamp.
- 4.8 Wrth gyfrifo Sail Treth y Cyngor, rhoddwyd ystyriaeth i nifer yr adeiladau newydd, a defnyddiwyd hynny adeg Gosod y Gyllideb i gyfrifo lefel Treth y Cyngor ar Fand D. Defnyddiwyd yr un ystyriaeth gan Lywodraeth Cymru i gyfrifo lefel ariannu'r llywodraeth drwy RSG i'r flwyddyn. Roedd angen

cynllunio'n ofalus gan y byddai gor-amcanu'r sail treth wedi arwain at lai o arian o gyfeiriad y llywodraeth.

- 4.9 Fel y nodwyd trwy'r flwyddyn, credwyd y byddai lefel derbyniadau terfynol Treth y Cyngor yn fwy na'r amcangyfrifon gwreiddiol a ddefnyddiwyd adeg gosod y gyllideb. Mae cyfanswm terfynol y derbyniadau £351k (0.9%) yn uwch na'r amcangyfrif gwreiddiol, ac felly mae'r Cyngor wedi manteisio ar hyn.
- 4.10 O ystyried y sefyllfa yn ei chyfanrwydd o fewn gwasanaethau, cynigir nawr bod adrannau yn dwyn ymlaen unrhyw symiau o danwariant net yn llawn er mwyn eu cynorthwyo i weithredu strategaeth gyllidebol 2012/13. Bydd gofyn i adrannau esbonio'n fanwl sut gaiff gweddillion sy'n cael eu dwyn ymlaen eu defnyddio yn 2012/13 yn yr Adroddiad Ariannol i'r Cabinet yng Ngorffennaf.
- 4.11 Mae'r sefyllfa derfynol yn golygu bod gan y cyngor swm unigol o £600k ar gael. Mae hyn yn gamp sylweddol ac mae'n rhaid i'r cyngor sicrhau bod yr arian yn cael ei ddefnyddio yn y modd mwyaf effeithiol. Cynigir bod y swm hwn yn cael ei ddefnyddio i adeiladau cronfeydd arian parod i gyfrannu at raglen gyfalaf Moderneiddio Addysg/Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain.
- 4.12 Mae nifer o gyfraniadau eraill i, ac o Gronfeydd wrth Gefn a Darpariaethau wedi cael ystyriaeth o fewn y cyfrifon. Ceir manylion amdanynt yn Atodiad 2 a bydd arnynt angen cymeradwyaeth y Cyngor llawn. Mae symudiadau at gronfeydd sydd heb gael sylw eisoes yn cynnwys.

5 Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

- 5.1 Mae rheoli cyllidebau refeniw a chyfalaf y cyngor, a gweithredu'r strategaeth gyllidebol y cytunwyd arni yn sylfaen i holl feysydd, gan gynnwys blaenoriaethau corfforaethol.

6 Beth fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

- 6.1 £175m oedd cyllideb refeniw net y cyngor ar gyfer 2011/12. Tanwariant net o £1.6m (0.9%) oedd y sefyllfa derfynol ac eithrio ysgolion. Mae effaith arian grant a dderbyniwyd yn hwyr yn y flwyddyn ariannol wedi'i gynnwys o fewn y sefyllfa hon, ynghyd â'r cyfraniadau i gronfeydd wrth gefn a gyllidebwyd ar eu cyfer. Cynigir bod y gwasanaethau hynny a lwyddodd i danwario yn dwyn ymlaen y gweddill net i 2012/13. Bydd y sefyllfa o fewn pob gwasanaeth a'r defnydd y bwriedir ei wneud o'r gweddillion yn cael ei adolygu yn gynnar yn 2012/13.

7 Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd?

- 7.1 Rhoddwyd diweddariad o sefyllfa'r gyllideb i'r Cabinet drwy gydol y flwyddyn. Mae Aelodau Cabinet Arweiniol wedi ymgynghori'n barhaus gyda Phenathiaid Gwasanaeth er mwyn cytuno ar weithredu adferol i sicrhau'r sefyllfa alldro.

Datganiad y Prif Swyddog Ariannol

- 7.4 Mae'r Cyngor wedi sicrhau arbedion sylweddol yn ei gyllidebau referniw o £6.4m yn 2011/12 sy'n dipyn o gamp. Mae gwasanaethau yn parhau i fod yn ddarbodus ac yn effeithiol wrth adnabod arbedion wrth fynd ymlaen, ac mae rhai wedi cael effaith yn 2011/12. Mae hyn, ynghyd â derbyn arian grant yn hwyr yn y flwyddyn, a derbyniadau uwch o dreth y cyngor, unwaith eto wedi arwain at berfformiad cyllideb gref.

Mae'r egwyddor o gynnal lefel addas o weddillion cyffredinol sydd heb eu clustnodi, ynghyd â chronfeydd a darpariaethau wrth gefn penodol ar gyfer ymrwymadau posibl yn allweddol wrth helpu'r Cyngor i ddarparu gwasanaethau yn ystod cyfnod o bwysau ariannol dwys. Mae'n hanfodol parhau i sicrhau rheolaeth gyllidebol dda er mwyn osgoi'r posibilrwydd o orwario yn y flwyddyn gyfredol ac i'r dyfodol, yn enwedig yn wyneb setliadau tynn iawn dros yr ychydig flynyddoedd nesaf.

Mae'r manteision ariannol sydd wedi dod i ran y cyngor yn sgil cyfraddau casglu treth y cyngor ardderchog eleni ac mewn blynyddoedd blaenorol yn debygol o ostwng o 2013/14 wrth i newidiadau i system budd-dal treth y cyngor olygu y bydd mwy o gostau yn pasio o lywodraeth ganolog i'r cyngor, ac mae cyfraddau casglu yn debygol o ostwng wrth i reolau cymhwysedd newid.

Mae Aelodau eisoes wedi gofyn am fanylion ar weddillion ysgolion unigol ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Mae'r rhain i'w gweld yn Atodiad 3.

8 Beth yw'r risgiau, ac oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

- 8.1 Mae'r sefyllfa economaidd gyffredinol a'r effaith ar wasanaethau'r cyngor yn y tymor canolig yn parhau i fod yn heriol. Mae felly'n bwysig bod y cyngor yn parhau i gynnal cronfeydd digonol wrth gefn i gyflawni'r heriau ariannol sydd o'n blaenau, ac i weithredu'r strategaeth gyllidebol y cytunwyd arni.

9 Pŵer i wneud y Penderfyniad

- 9.1 Mae rheidrwydd ar awdurdodau lleol i wneud trefniadau ar gyfer gweinyddu eu materion ariannol yn briodol yn ôl Adran 151 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Appendix 1

	Final Outturn			2011/12		Service Under/Overspends £'000
	Budget £'000	Outturn £'000	Variance £'000	Schools Position £'000	Under & Overspends To Balances £'000	
Business Planning & Performance	971	789	-182			-182
Legal & Democratic Services	1,548	1,520	-28			-28
Finance & Assets	6,157	6,016	-141			-141
Highways & Infrastructure	10,679	10,418	-261			-261
Planning, Regeneration & Public Protection	3,819	3,677	-142			-142
Adult & Business Services	31,802	31,802	0			0
Children & Family Services	8,799	8,800	1		1	0
Housing Services	388	388	0			0
Leisure, Libraries & Community Development	5,981	5,986	5		5	0
Strategic HR	1,299	1,260	-39			-39
Customer Services	2,981	2,874	-107			-107
Environment	11,498	11,409	-89			-89
Modernising Education	1,337	1,298	-39			-39
School Improvement & Inclusion	4,548	4,227	-321			-321
Total Services	91,807	90,464	-1,343		6	-1,349
Schools	60,369	60,146	-223	-223		
Corporate Budgets						
Corporate	5,716	5,411	-306		-306	
Budgeted Contribution to Balances	300	0	-300		-300	
Capital Financing/Investment Interest	12,104	12,104	0		0	
Levies	4,549	4,549	0		0	
Total Services & Corporate Budgets	174,845	172,674	-2,171		-606	-1,349
FUNDING						
Welsh Government Funding	136,538	136,538	0		0	
Use of Reserves	50	0	50		50	
Council Tax	38,557	38,908	-351		-351	
Total Funding	175,145	175,446	-301		-301	
In-year Position	300	-2,772	-2,472	-223	-901	-1,349
RESULTING POSITION AS AT 31st MARCH 2011						
Schools balances brought forward			1,578			
- plus in year position			223			
Schools Position as at 31st March 2011			1,801			
Earmarked Balances						
Service Underspends:						
Business Planning & Performance			182			
Legal & Democratic Services			28			
Finance & Assets			141			
Highways & Infrastructure			261			
Planning, Regeneration & Public Protection			142			
Strategic HR			39			
Customer Services			107			
Environment			89			
Modernising Education			39			
School Improvement & Inclusion			321			
			1,349			
Proposal						
Modernising Education/21 Century Schools Reserve			600			

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Appendix 2

TRANSFERS TO/FROM EARMARKED RESERVES	Balance 31st Mar 2011 £'000	Transfers (In)/ Out £'000	Balance @ 31st Mar 2012 £'000
Capital Schemes	(865)	(391)	(1,256)
Energy Efficiency Loan Scheme	0	(14)	(14)
Environmental Services	(70)	(59)	(129)
Early Retirement Fund - Schools	(716)	0	(716)
Youth Service	(61)	0	(61)
Integrated Children's Centre	(72)	(11)	(83)
Leisure Strategy	(50)	(59)	(109)
Modernising Education	(153)	(200)	(353)
Insurance Fund	(572)	190	(382)
Major Events Reserve	(200)	12	(188)
Town & Country Planning Act (s.106) Requirements	(1,846)	492	(1,354)
PFI Grant	(3,263)	(379)	(3,642)
Capital Financing (VAT refund interest)	(860)	0	(860)
Elections	(55)	(25)	(80)
Risk Management Fund	(129)	42	(87)
IT Networks Development	(189)	27	(162)
Single Status	(4,022)	(703)	(4,725)
Superannuation Recovery	0	(89)	(89)
N Wales Regional Transformation Fund	0	(63)	(63)
Training Collaboration	0	(47)	(47)
IT Systems Development (EDRMS)	(24)	24	0
Finance Systems	0	(40)	(40)
Legal Reserve	0	(52)	(52)
LABGI reserve	(149)	0	(149)
Delivering Change	(2,986)	423	(2,563)
Area Member Reserve	(300)	101	(199)
Regeneration Project (VAT refund)	(166)	2	(164)
Winter Maintenance	(402)	0	(402)
Major Highways Projects	(160)	0	(160)
Transport Fund	0	(101)	(101)
Signing Schemes	0	(75)	(75)
CESI Pooled Budget	(90)	64	(26)
Llys Marchan Reserve	(10)	0	(10)
Supporting People	(2,940)	(714)	(3,654)
S.117 Mental Health Act	(52)	0	(52)
Specialist PSS Placements	(890)	0	(890)
Care Home fees	0	(358)	(358)
Social Care Amenity Fund	0	(23)	(23)
Sustainable Waste Management	(1,749)	(1,700)	(3,449)
Environment Directorate - Reserves	(166)	(20)	(186)
LDP Future Costs	(305)	42	(263)
Design & Development	(25)	(95)	(120)
External Funding Administration	(165)	31	(134)
Planning Delivery for Wales	(230)	2	(228)
Revenue Grants Unapplied	(467)	(70)	(537)
Balances held by schools under a scheme of delegation	(1,578)	(223)	(1,801)
TOTAL	(25,977)	(4,059)	(30,036)

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

PRIMARY SCHOOL BALANCES

AS AT 31.03.2012

0.5 = Nursery

COST CENTRE	SCHOOL	BALANCE AS AT 31.03.2011	BALANCE AS AT 31.03.2012	MOVEMENT IN YEAR	TOTAL PUPIL NOS. SEPT 2011	BALANCE PER PUPIL
114	YSGOL BETWS GWERFIL GOCH	6,567	12,587	6,020	33.00	381
116	YSGOL Y FAENOL	23,489	32,145	8,657	111.50	288
117	YSGOL BODFARI	12,525	16,977	4,452	34.50	492
136	YSGOL CARROG	20,930	19,830	(1,100)	34.50	575
140	YSGOL CEFN MEIRIADOG	25,941	34,920	8,979	63.50	550
146	YSGOL CLOCAENOG	11,198	4,316	(6,882)	36.50	118
162	YSGOL CAER DREWYN	34,156	36,796	2,640	81.00	454
163	YSGOL CYFFYLLIOG	9,559	2,311	(7,248)	29.00	80
164	YSGOL MAES HYFRYD	50,946	43,236	(7,710)	73.00	592
168	YSGOL Y PARC INFANTS	73,278	60,620	(12,658)	171.50	353
169	YSGOL FRONGOCH JUNIORS	31,152	56,771	25,619	180.00	315
170	YSGOL GWAENYNNOG INFANTS	25,766	(1,074)	(26,840)	86.00	(12)
171	YSGOL HEULFRE JUNIORS	(14,554)	3,084	17,638	83.00	37
172	YSGOL TWM O'R NANT	35,818	38,802	2,984	240.00	162
176	YSGOL HIRADDUG	42,805	35,629	(7,176)	203.00	176
196	YSGOL GELLIFOR	16,547	8,405	(8,142)	82.50	102
198	YSGOL GLYNDYFRDWY	10,315	26,907	16,592	21.50	1,252
210	YSGOL BRO ELWERN	10,268	3,954	(6,314)	32.50	122
219	YSGOL HENLLAN	9,937	31,312	21,375	58.00	540
247 / 261	YSGOL BRO FAMAU	2,828	2,622	(206)	86.00	30
249	LLANBEDR CONTROLLED	443	(2,242)	(2,684)	62.00	(36)
251	YSGOL DYFFRYN IAL	717	219	(499)	43.50	5
252	YSGOL GYNRADD LLANDRILLO	22,820	16,970	(5,849)	27.50	617
255	YSGOL BRYN CLWYD	(6,500)	(1,634)	4,866	25.00	(65)
258	YSGOL LLANFAIR D.C.	32,686	46,250	13,564	99.00	467
266	YSGOL BRYN COLLEN	10,191	(3,220)	(13,411)	143.50	(22)
268	YSGOL BRO CINMEIRCH	9,438	10,366	928	65.00	159
284	YSGOL MELYD	23,026	33,134	10,108	140.50	236
325	YSGOL PENTRECELYN	25,231	23,936	(1,295)	31.00	772
332	YSGOL BODNANT COMMUNITY SCHOOL	37,949	46,538.36	8,590	495.50	94
333	CLAWDD OFFA	(24,375)	(31,821)	(7,446)	217.00	(147)
336	YSGOL PENMORFA	50,557	29,331	(21,226)	427.00	69
337	YSGOL Y LLYS	56,173	75,917	19,744	279.50	272
338	YSGOL PANTPASTYNOG	15,122	24,694	9,572	54.50	453
351	YSGOL RHEWL	4,728	(327)	(5,055)	41.00	(8)
361	YSGOL Y CASTELL	(13,851)	(25,540)	(11,689)	199.00	(128)
364	YSGOL BRYN HEDYDD	59,285	41,728	(17,557)	436.00	96
365	CHRIST CHURCH C.P.	46,384	32,678	(13,706)	391.00	84
366	YSGOL DEWI SANT	60,389	109,447	49,057	491.00	223
367	YSGOL EMMANUEL	129,406	168,401	38,995	428.00	393
368	YSGOL LLYWELYN	4,307	19,103	14,796	487.00	39
369	YSGOL MAIR R.C.	7,923	(23,429)	(31,352)	274.00	(86)
373	YSGOL BORTHYN CONTROLLED	55,529	58,899	3,370	116.00	508
374	RHOS ST. C.P.	60,669	127,055	66,386	180.50	704
375	YSGOL PENBARRAS	15,986	37,892	21,906	234.50	162
390	ST. ASAPH INFANTS V.P.	13,863	25,564	11,701	98.50	260
392	YSGOL ESGOB MORGAN	20,276	3,997	(16,279)	98.00	41
405	YSGOL TREFNANT CONTROLLED	47,672	61,029	13,356	67.50	904
408	YSGOL TREMEIRCHION	8,181	9,426	1,246	46.00	205
467	YSGOL GYMRAEG Y GWERNANT	10,071	9,090	(981)	111.50	82
490	ST BRIGID'S	0	15,002.30	15,002	141.00	106
TOTAL		1,223,766	1,408,602	184,836	7,692	

Average

183

SECONDARY SCHOOL BALANCES AS AT 31.03.2012

COST CENTRE	SCHOOL	BALANCE AS AT 31.03.2011	BALANCE AS AT 31.03.2012	MOVEMENT IN YEAR	TOTAL PUPIL NOS. SEPT 2011	BALANCE PER PUPIL
-------------	--------	--------------------------	--------------------------	------------------	----------------------------	-------------------

513	DENBIGH HIGH SCHOOL	75,729	(32,478)	(108,207)	737	(44)
527	YSGOL DINAS BRAN	148,262	127,370	(20,892)	997	128
537	PRESTATYN HIGH SCHOOL	255,195	258,251	3,056	1,762	147
541	RHYL HIGH SCHOOL	(102,031)	(255,325)	(153,294)	806	(317)
543	BLESSED EDWARD JONES HIGH SCHOOL	(113,244)	(168,740)	(55,497)	485	(348)
549	YSGOL BRYNHYFRYD	151,826	79,653	(72,173)	1,246	64
553	YSGOL GLAN CLWYD	169,442	154,624	(14,818)	947	163
590	ST BRIGID'S	0	(15,002)	(15,002)	377	(40)

TOTAL 585,180 148,354 (436,825) 6,980

Average 21

SPECIAL SCHOOL BALANCES AS AT 31.03.2012

COST CENTRE	SCHOOL	BALANCE AS AT 31.03.2011	BALANCE AS AT 31.03.2012	MOVEMENT IN YEAR	TOTAL PUPIL NOS. SEPT 2011	BALANCE PER PUPIL
-------------	--------	--------------------------	--------------------------	------------------	----------------------------	-------------------

619	YSGOL PLAS BRONDYFFRYN	(302,074)	55,126	357,200	121.00	456
655	YSGOL TIR MORFA	70,745	188,980	118,235	133.00	1,421

TOTAL (231,329) 244,106 475,435 254

Average 961

TOTAL ALL SCHOOLS 1,577,616 1,801,062 223,446 14,926

Average balance per pupil - all schools

121

Adroddiad At:	Y Cyngor Sir
Dyddiad y Cyfarfod:	10 Gorffennaf 2012
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Barbara Smith – Aelod Arweiniol dros Foderneiddio a Pherfformiad
Awdur yr Adroddiad:	Gary Williams – Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd
Teitl:	Penodi aelod lleyg i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol

1. Beth yw cynnwys yr adroddiad?

Mae'r adroddiad yn ymwneud â phenodi aelod lleyg i eistedd ar Bwyllgor Llywodraethu Corfforaethol y Cyngor sef Pwyllgor Archwilio'r Cyngor at ddibenion Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 (y Mesur).

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1 Mae'r Mesur yn gofyn i'r Cyngor gael Pwyllgor Archwilio ac i benodi o leiaf un aelod lleyg i'r Pwyllgor hwnnw. Ni all y Pwyllgor ddefnyddio unrhyw un o'i swyddogaethau hyd oni y mae ei aelodaeth yn gyflawn.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1 Bod y Cyngor yn penodi fel aelod lleyg i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yr unigolyn y mae'r panel cyfweld yn ei argymhell.

3.2 Bod yr aelod lleyg yn cael ei benodi ar gyfer cyfnod yn y swydd a ddaw i ben ar ddyddiad yr Etholiad Llywodraeth Leol nesaf yn 2017.

4. Manylion yr adroddiad

4.1 Mae'r Mesur yn gofyn i'r Cyngor benodi Pwyllgor Archwilio. Rhaid i'w aelodaeth gynnwys o leiaf un aelod lleyg. Ni ddylai mwy na thraean o aelodau'r Pwyllgor fod yn aelodau lleyg.

4.2 Ar 15 Mai 2012 cytunodd y Cyngor i ddynodi'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol fel Pwyllgor Archwilio'r Cyngor. Cytunodd y Cyngor ymhellach y dylai un aelod o'r Pwyllgor fod yn aelod lleyg.

4.3 Ar 22 Mai 2012 penododd y Cyngor chwe aelod etholedig i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a dirprwywyd i'r aelodau hynny'r rôl o gyfweld ymgeiswyr ar gyfer swydd aelod lleyg ac argymhell wrth y Cyngor yr unigolyn i'w benodi.

4.4 Hysbysebodd y cyngor swydd aelod lleyg yn y wasg leol trwy hysbyseb ar y cyd gyda dau awdurdod arall yng Ngogledd Cymru.

- 4.5 Adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn mae'r Cyngor wedi derbyn ceisiadau gan dri ymgeisydd, y bydd pob un ohonynt yn cael eu cyfweld ar 2 Gorffennaf 2012.
- 4.6 Nid yw ymgeiswyr yn gymwys i'w hystyried os ydynt yn Swyddogion neu'n Gynghorwyr unrhyw awdurdod perthnasol, ac ni allant fod yn briod neu'n bartner sifil i unigolyn o'r fath. Nid yw ymgeiswyr yn gymwys os ydyn nhw'n gyn Gynghorwyr neu Swyddogion Cyngor Sir Ddinbych.
- 4.8 Bydd y panel cyfweld yn gwneud argymhelliad i'r Cyngor ynglŷn â'r unigolyn i'w benodi.

5. Sut y mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

- 5.1 Mae'r penderfyniad yn gweithredu gofynion y Mesur ac yn cyfrannu at y flaenoriaeth o Gyngor sy'n perfformio'n uchel.

6. Faint y bydd yn costio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

- 6.1 Bydd hawl gan yr aelod lleyg o dan adroddiad Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol i ffi ddyddiol o £198 (£99 am hanner diwrnod) a £256 (£128 am hanner diwrnod) os yw'r aelod lleyg yn Gadeirydd ar y Pwyllgor. Mae'r taliadau ar gyfer amser y cyfarfod ac yn cynnwys amser a dreulir ar baratoi a theithio. Diffinnir cyfarfod hanner diwrnod fel hyd at bedair awr ac mae diwrnod llawn dros bedair awr. Mae taliadau wedi'u cyfyngu i uchafswm o gyfwerth â deg diwrnod llawn y flwyddyn.

7. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal?

- 7.1 Fe wnaeth Llywodraeth Cymru ymgynghori'n eang ar weithredu'r Mesur.

8. Datganiad y Prif Swyddog Ariannol

Mae'r rôl yn ofyniad o'r Mesur. Nid yw costau penodi aelod lleyg yn arwyddocaol a bydd yn cael ei gadw o fewn adnoddau cyfredol.

9. Pa risgiau sy'n bodoli ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w gostwng?

- 9.1 Mae'r gofyniad yn y Mesur i benodi aelod lleyg i'r Pwyllgor yn orfodol. Byddai methu penodi aelod lleyg yn golygu bod trafodion y Pwyllgor yn annilys.

10. Y Pŵer i Wneud y Penderfyniad

Adran 81 a 82 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.

Adroddiad i:	Cyngor Sir
Dyddiad y Cyfarfod:	10 Gorffennaf 2012
Aelod Arweiniol / Swyddog:	
Awdur yr Adroddiad:	Gary Williams – Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd
Teitl:	Comisiwn Ffiniau Llywodraeth Leol i Gymru – Papur Ymgynghorol Polisi Maint Cyngor

1. Beth yw testun yr adroddiad?

1.1 Mae'r adroddiad yn ymdrin â phapur ymgynghorol y Comisiwn Ffiniau Llywodraeth Leol i Gymru mewn perthynas â'i Bolisi Maint Cyngor.

2. Beth yw'r rheswm dros wneud yr adroddiad hwn?

2.1 Mae Comisiwn Ffiniau Llywodraeth Leol i Gymru (y Comisiwn) yn ymgynghori ar gynigion polisi i gyflwyno maint cyngor fel 'mân cychwyn i unrhyw adolygiad etholiadol'. Mae'r Comisiwn wedi nodi y dylid dychwelyd unrhyw ymatebion i'r ymgynghoriad atynt erbyn 16 Gorffennaf 2012. Pwrpas yr adroddiad hwn yw ceisio cymeradwyaeth y Cyngor o'r ymateb a gynigir.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1 Bod y Cyngor yn cymeradwyo cyflwyno'r ymateb drafft i'r ymgynghoriad a ddangosir yn Atodiad 4 (i ddilyn).

4. Manylion yr adroddiad

4.1 Mae gofyn i'r Comisiwn gynnal adolygiadau achlysurol o drefniadau etholiadol y ddau ar hugain awdurdod unedol yng Nghymru.

4.2 Mae'r Comisiwn yn defnyddio'r term 'Maint cyngor' i ddisgrifio cyfanswm y cynghorwyr i'w hethol i'r Cyngor.

4.3 Maint cyngor yw mân cychwyn unrhyw adolygiad. Mae'r Comisiwn yn ystyried na all ystyried patrymau'r adrannau etholiadol heb sicrhau bod y nifer optimwm o etholwyr i bob cynghorydd.

4.4 Mae'r Comisiwn yn ystyried bod maint cyngor yn rhan bwysig o adnabod cynllun etholiadol sy'n darparu ar gyfer llywodraeth leol effeithiol a chyfleus. Bydd y nifer cywir o aelodau yn darparu sail i'r Cyngor allu cyflawni ei fusnes yn y modd mwyaf effeithiol.

4.5 Mae'r Comisiwn yn ystyried bod gwerth ystyried sut gaiff maint cyngor ei sefydlu fel egwyddor gyffredinol sydd y tu hwnt i gylch gwaith adolygiad penodol.

4.6 Mae'r papur ymgynghorol yn cyflwyno proses ar gyfer sefydlu maint cyngor.

- 4.7 Mae'r Comisiwn yn bwriadu mabwysiadu dull bandio sy'n grwpio awdurdodau tebyg â'i gilydd ac sy'n adnabod maint cyngor yn seiliedig ar y band.
- 4.8 Mae'r Comisiwn yn cynnig pedwar categori: Gwledig, Trefol, Cwm ac Arall. Nodir y grwpiau hyn yn Atodiad 1.
- 4.9 Mae'r Comisiwn wedi cyfrifo cynnig maint cyngor i bob awdurdod. Nid yw'r Comisiwn yn bwriadu'i ddefnyddio'n rhagnodol ac mae'n ystyried bod maint sy'n blws neu finws tri'r ffigur a gynigir yn foddhaol. Mae'r Comisiwn yn bwriadu cael trafodaethau gyda phob awdurdod sy'n rhan o'r adolygiad. Mae'n bosibl i'r trafodaethau hyn berswadio'r Comisiwn i fabwysiadu maint cyngor sydd y tu hwnt i blws neu finws tri.
- 4.10 Mae'r cynigion ar gyfer maint cyngor sydd yn y papur wedi'u nodi yn Atodiad 2. Gosodwyd Sir Ddinbych yn y categori Gwledig gyda Maint cyngor arfaethedig o 43 cynghorydd.
- 4.11 Mae'r Comisiwn yn ystyried y dylai'r awdurdodau gael maint cyngor sy'n darparu'r cymarebau aelod etholwr canlynol:

Gwledig	1	:	1,750
Trefol	1	:	2,500
Cwm	1	:	2,350
Arall	1	:	1,850

- 4.12 Cyn iddo gymryd unrhyw benderfyniadau ynghylch trefniadau etholiadol, mae'r Comisiwn yn ystyried y dylai ddeall rôl cynghorwyr yn yr ardal y mae'n ei hadolygu, a sut mae'r rolau hyn yn ffitio gyda'i gilydd o fewn awdurdod penodol er mwyn deall sawl aelod sydd ar yr awdurdod ei angen. Byddai'r ddealltwriaeth hon yn cael ei defnyddio ar y cyd â'r dull bandio.
- 4.13 Bydd y Comisiwn hefyd yn ystyried Cyfarwyddyd Gweinidog 2009 sy'n nodi mai'r nod ddylai fod i sefydlu adrannau etholiadol lle nad yw'r gymhareb rhwng cynghorydd ac etholwyr yn is nag 1:1,750.
- 4.14 Yn ogystal ag ystyried y dull bandio a'r drafodaeth gyda'r cyngor, bydd y Comisiwn yn ystyried cyfansoddiad daearyddol yr ardal. Bydd maint cymunedau a wardiau cymunedau yn parhau i fod yn ffactor wrth adnabod maint cyngor a fydd yn darparu ar gyfer adrannau y gellir eu seilio ar y cymunedau.
- 4.15 Mae gweithdrefn y Comisiwn ar gyfer cynnal adolygiad etholiadol yn golygu y bydd aelodau a swyddogion y Comisiwn yn cyfarfod gydag aelodau ac uwch swyddogion o'r cyngor cyn yr adolygiad i drafod gofynion o ran gweithdrefnau a data. Mae'r Comisiwn yn awgrymu y dylid hefyd trafod y mater o faint cyngor yn y cyfarfodydd hyn. Dylai Aelodau Grŵp roi eu safbwyntiau ar ba aelodaeth sy'n briodol er gweithrediad y cyngor.
- 4.16 Yn dilyn y trafodaethau hyn, bydd y comisiwn yn cytuno ar faint cyngor mewn cyfarfod comisiwn ffurfiol ac wedyn yn hysbysu'r partïon hynny sydd â diddordeb beth yw'r maint, er mwyn i'r partïon hynny gyfrannu at yr adolygiad a chyflwyno cynllun i'r Comisiwn yn seiliedig ar y maint cyngor cytunedig.

4.17 Mae'r Comisiwn yn gwahodd ymatebion ymgynghorol i'r cwestiynau gaiff eu gofyn ganddo yn y papur ymgynghorol ac sydd i'w gweld yn Atodiad 3.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

5.1 Dyma ymateb i ymgynghoriad mewn perthynas â phapur a gynhyrchwyd gan y Comisiwn. Ni fydd yr ymateb yn effeithio'n uniongyrchol ar flaenoriaethau corfforaethol.

6. Beth fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1 Nid fydd unrhyw gostau uniongyrchol ynghlwm â'r ymateb. Mae'r ymgynghoriad yn ymwneud â pholisi i'w fabwysiadu gan y Comisiwn. Mae'n bosibl i unrhyw benderfyniadau a wneir gan adolygiadau etholiadol y Comisiwn yn y dyfodol effeithio ar gyfanswm y gwariant ar gyflogau aelodau.

7. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd?

7.1 Mae'r Papur Ymgynghorol wedi'i ddsbarthu i Aelodau Grŵp yn gofyn iddynt ddarparu safbwyntiau eu Grwpiau cyn cyfarfod y Cyngor fel bod modd paratoi ymateb drafft, yn ymgorffori'r safbwyntiau hynny, i'r Cyngor fel Atodiad 4 (i ddilyn).

8. Datganiad y Prif Swyddog Ariannol

Nid oes unrhyw oblygiadau cost uniongyrchol o'r adroddiad hwn; fodd bynnag, petai'r newidiadau arfaethedig yn cael eu mabwysiadu, fe fydd effaith ariannol fechan.

9. Beth yw'r risgiau, ac oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

9.1 Gallai methu â darparu ymateb i'r ymgynghoriad olygu bod y Comisiwn yn penderfynu ar ei Bolisi Maint Cyngor heb ystyried safbwyntiau'r Cyngor.

10. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Adran 111 Deddf Llywodraeth Leol 1972.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Classification of authorities

<p>Rural – authorities with a predominantly rural composition</p>	<p>Carmarthenshire Ceredigion Conwy Denbighshire Gwynedd Isle of Anglesey Monmouthshire Pembrokeshire Powys</p>
<p>Urban – the most heavily populated areas</p>	<p>Cardiff Newport Swansea</p>
<p>Valley – populated areas confined by a unique physical environment.</p>	<p>Blaenau Gwent Caerphilly Merthyr Tydfil Rhondda Cynon Taf Torfaen</p>
<p>Other – authorities which contain a mixture of rural and urban characteristics</p>	<p>Bridgend Flintshire Neath Port Talbot Vale of Glamorgan Wrexham</p>

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Proposals for council size for 'rural' authorities.

'Rural' Unitary Authority	Electorate 2011	Existing number of councillors	Number of councillors proposed under banding
Carmarthenshire	138,122	74	75
Ceredigion	56,476	42	32
Conwy	91,246	59	52
Denbighshire	74,798	47	43
Gwynedd	86,144	75	49
Isle of Anglesey	49,484	40	30
Monmouthshire	70,663	43	40
Pembrokeshire	93,120	60	53
Pembrokeshire	102,855	73	59
TOTAL	762,908	513	433

Proposals for council size for 'urban' authorities

'Rural' Unitary Authority	Electorate 2011	Existing number of councillors	Number of councillors proposed under banding
Cardiff	250,711	75	75
Newport	105,342	50	42
Swansea	185,058	72	74
TOTAL	541,111	197	191

Proposals for council size for 'valley' authorities

'Valley' Unitary Authority	Electorate 2011	Existing number of councillors	Number of councillors proposed under banding
Blaenau Gwent	53,527	42	30
Caerphilly	128,977	73	55
Merthyr Tydfil	43,597	33	30
Rhondda Cynon Tâf	176,144	75	75
Torfaen	69,951	44	30
TOTAL	472,196	267	220

Proposals for council size for 'other' authorities

'Other' Unitary Authority	Electorate 2011	Existing number of councillors	Number of councillors proposed under banding
Bridgend	103,345	54	56
Flintshire	116,452	70	63
Neath Port Talbot	110,167	64	60
The Vale of Glamorgan	94,102	47	51
Wrexham	102,041	52	55
TOTAL	526,107	287	285

Questions to local authorities and other interested parties on the Local Government Boundary Commission for Wales' consultation on its approach to council size.

General

1. Do you consider that outlining a detailed approach to adopting a particular council size is helpful?

Banding

2. Do you think that the principle of banding is useful when considering council size?
3. Do you think the four categories of 'urban', 'rural', 'valley' and 'other' are appropriate? Do you think that each authority has been allocated to the relevant category?
4. Do you think that the councillor:elector ratio for each category of authorities is appropriate? If not, what ratio is better and why?

Discussion with authority under review

5. Do you think it is helpful for the Commission and Council to have detailed discussions at the start of the review process about what the council size should be?
6. Do you agree that the areas of council business identified in paragraph 48 of this consultation document are all pertinent issues, relevant to council size?

This guidance has been prepared on the basis of the existing legislation and Directions. The Commission must conduct all electoral reviews within this framework until any changes are introduced by legislation or in Minister's Directions. However, the Commission welcomes views on what, if any, changes should be made to the legislation for conducting electoral reviews in the future, in relation to matters relevant to council size:

7. Do you consider there should be a range of council sizes for authorities to fall between? Do you think 30 to 75 is an appropriate range?
8. Do you consider there should be a councillor:elector ratio for authorities to aim towards? Should it be different for different authorities?
9. If the proposals contained in this Policy are accepted by the Minister, do you consider that the current Directions are needed? If you are in favour of the Direction, please give the reasons for your view.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Adroddiad At:	Cyngor Llawn
Dyddiad y Cyfarfod:	10 Gorffennaf 2012
Swyddog Arweiniol:	Cyfarwyddwraig Moderneiddio a Lles
Awdur yr Adroddiad:	Rheolwr Gwasanaeth: Ansawdd a Systemau
Teitl:	Adroddiad Blynyddol y Cyngor: Gwasanaethau Cymdeithasol 2011/2012

1. Beth yw cynnwys yr adroddiad?

- 1.1 Mae gofyn i bob Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol yng Nghymru i gynhyrchu adroddiad blynyddol ar effeithlonrwydd gwasanaethau gofal cymdeithasol yn eu hawdurdod. Mae adroddiad blynyddol y Cyfarwyddwyr ar gyfer 2011/2012 ynghlwm yn Atodiad 1.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

- 2.1 Rhoi darlun gonest i'r cyhoedd o wasanaethau cymdeithasol yn Sir Ddinbych a dangos dealltwriaeth glir o gryfderau, heriau a blaenoriaethau gwella'r gwasanaeth ar gyfer 2012/2013.

3. Beth yw'r Argymhellion?

- 3.1 Gofynnir i'r Cyngor gefnogi asesiad a blaenoriaethau gwella'r Cyfarwyddwr ar gyfer 2012/2013

4. Manylion yr adroddiad

4.1 Y broses asesu

- 4.2 Mae hunanasesiad cynhwysfawr wedi'i gynnal ar ansawdd ac effeithiolrwydd gwasanaethau a gallu'r sefydliad i wella a chynnal gwelliant.

- 4.3 Mae'r hunanasesiad wedi'i gynnwys o fewn Datganiad Sefyllfa manwl a fydd ar gael ar y fewnwyd.

- 4.4 Mae swm sylweddol o dystiolaeth wedi'i chasglu i ddangos y dadansoddiad a'r dyfarniadau sydd wedi'u cynnwys o fewn y Datganiad Sefyllfa. Mae'r wybodaeth hon wedi'i chyflwyno i AGGCC a fydd yn cynnal nifer fach o ymweliadau arsylwadol i gasglu tystiolaeth bod ein hunanasesiad yn unol â'n harfer gweithredol.

4.5 Asesiad crynodol

4.6 Ein hasesiad cyffredinol yw bod Gwasanaethau Cymdeithasol Sir Ddinbych yn parhau i berfformio'n dda, gyda gweithlu ymroddedig iawn sy'n parhau i weithio i wneud bywyd yn well ar gyfer pobl fregus.

4.7 Ceir tystiolaeth dda ein bod:

- ✓ yn helpu pobl i gael mynediad at yr help y mae ei angen arnynt, pan mae ei angen arnynt
- ✓ cefnogi pobl i fyw'n annibynnol yn y gymuned
- ✓ cefnogi teuluoedd i ofalu am eu plant yn ddiogel a gostwng y risg o deuluoedd yn methu
- ✓ diogelu plant ac oedolion bregus
- ✓ datblygu gwasanaethau newydd ac arloesol
- ✓ gweithio'n agos gydag awdurdodau ac asiantaethau eraill i gyfuno ein hymdrech
- ✓ cyflwyno gwasanaeth effeithlon o ansawdd uchel sy'n cael ei reoli'n dda

4.8 Heriau a blaenoriaethau gwella

4.9 Mae'r adroddiad blynyddol yn adlewyrchu'r angen i barhau i addasu a datblygu gwasanaethau er mwyn ymateb i heriau cymuned sy'n heneiddio a niferoedd cynyddol o blant ac oedolion gydag anghenion cymhleth.

4.10 Ymhlith nodweddion allweddol ein hymdriniaeth i ailfodelu yn rhagweithiol, a datblygu patrymau gwasanaeth newydd i wella gwasanaethau lleol, y mae:

- rhaglen uchelgeisiol i weddnewid gofal cymdeithasol i oedolion yn Sir Ddinbych gyda ffocws ar hyrwyddo annibyniaeth fel bod gan bobl fwy o ddewis a rheolaeth dros eu bywydau
- adlinio ffocws Gwasanaethau i Blant a'r ffordd y mae gwasanaethau yn cael eu cynllunio a'u cyflwyno fel rhan o gontinwrm gofal wrth i angen plant a theuluoedd am gefnogaeth ac ymyrraeth newid

4.11 Mae'r ymdriniaeth hon yn unol â'r "Papur Gwyn" ar ddyfodol Gwasanaethau Cymdeithasol (Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy: Fframwaith Gweithredu) a'r Papur Ymgynghori ar y Mesur Gwasanaethau Cymdeithasol (Cymru) sy'n gosod agenda gweddnewid sylweddol.

4.12 Mae'r adroddiad blynyddol yn adnabod yr angen i gryfhau ein hymdriniaeth tuag at sicrwydd ansawdd fel ein bod yn asesu profiad defnyddwyr gwasanaeth yn gadarn a'r canlyniadau sy'n cael eu cyflwyno.

4.13 Mae'r blaenoriaethau gwella yr ydym wedi'u hadnabod trwy ein hunanasesiad wedi'u hintegreiddio yn ein Cynlluniau Busnes Gwasanaeth. Mae'r ymdriniaeth hon yn sicrhau bod y gwelliannau a adnabuwyd yn yr adroddiad blynyddol yn cael eu prif ffrydio yn fframwaith rheoli perfformiad yr awdurdod.

4.14 Cyhoeddi'r adroddiad blynyddol

4.15 Yn unol â'r arweiniad sy'n llywodraethu'r broses ACRF mae gofyn i ni gyhoeddi adroddiad blynyddol erbyn 31 Gorffennaf 2012.

4.16 Bydd yr adroddiad yn ffurfio rhan annatod o werthusiad perfformiad Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC) o Wasanaethau Cymdeithasol Sir Ddinbych. Mae'r gwerthusiad hefyd yn hysbysu asesiad Swyddfa Archwilio Cymru o Gyngor Sir Ddinbych fel rhan o'r adroddiad gwella blynyddol.

5. **Sut y mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?**

5.1 Mae gweithgaredd yn 2011/2012 wedi cyfrannu'n uniongyrchol at gyflwyno'r rhaglenni corfforaethol Ymateb i Newid Demograffig ac Adfywio. Dyma rai enghreifftiau:

Newid Demograffig

- ✓ cefnogi mwy o bobl i fyw yn annibynnol yn eu cartrefi. Dyma rai enghreifftiau:
 - gweithredu gwasanaeth Derbyn ac Ail-alluogi a helpodd 2549 o oedolion
 - cefnogi 425 o bobl hŷn ychwanegol trwy gwsmeriaid Teleofal
- ✓ agor cyfleuster Gofal Ychwanegol pellach yn Rhuthun (Llys Awelon). Dyma'r trydydd cyfleuster Gofal Ychwanegol yn Sir Ddinbych ac mae gwaith ar droed ar gyfer pedwerydd cyfleuster yn Ninbych. Mae'r 3 cyfleuster presennol yn cynnig tenantiaethau diogel a sicr i 139 o bobl hŷn o fewn amgylchedd byw sydd wedi'i gynllunio i gynnal eu hannibyniaeth
- ✓ gweithio gyda Gwasanaethau Hamdden i hyrwyddo a datblygu cyfleoedd ar gyfer pobl hŷn i gyfranogi mewn gweithgareddau corfforol. Ymhlith yr enghreifftiau y mae teithiau cerdded tywysedig, nofio am ddim ac aerobeg dŵr, sesiynau ymarfer yn y gadair yn cael eu darparu i grwpiau cymunedol o fewn Tai Gofal Ychwanegol ac yn ein canolfannau dydd

Adfywio

- ✓ mapio teuluoedd bregus, y mae llawer ohonynt yn byw o fewn ardaloedd difreintiedig sydd wedi'u cynnwys o fewn ein prosiectau adfywio, a chomisiynu gwasanaethau ymyrraeth gynnar
- ✓ datblygu cyfleoedd hyfforddi, gwirfoddoli a chyflogaeth i 514 o bobl fel rhan o'n prosiect Cysylltiadau Gwaith Newydd
- ✓ mentrau gan y Bartneriaeth Hawliau Lles a wnaeth ddileu £17m mewn dyledion personol, cynhyrchu incwm cynyddol o £8m a symud 1,138 o bobl allan o dlodi

6. Faint y bydd yn costio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

- 6.1 Mae'r camau a adnabuwyd o fewn yr adroddiad wedi'u hanelu at gyflwyno gwelliannau gwasanaeth, gwella canlyniadau a bodloni anghenion lleol yn well o fewn cyd-destun cyflawni effeithlonrwydd ariannol heriol

7. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal?

- 7.1 Cydnabyddir bod yr ymgynghori wedi'i gyfyngu wrth gynhyrchu'r hunanasesiad a'r adroddiad blynyddol. Mae'r adborth sydd wedi'i sicrhau'n uniongyrchol gan ddefnyddwyr gwasanaeth a gofawyr ynglŷn â'n gwasanaethau fel rhan o'n systemau sicrwydd ansawdd cyfredol wedi'i ddefnyddio i asesu ein perfformiad.
- 7.2 Rydym wedi tynnu ar ganfyddiadau arolygiadau positif AGGCC yn 2011/2012 gan gynnwys arolygiad maethu a mabwysiadu, arolygiad o wasanaethau i oedolion, ac arolygiadau o'n Cartrefi preswyl a gwasanaethau a ddarperir yn fewnol.
- 7.3 Cyn ffurfio'r Cyngor newydd cyfrannodd grŵp bach o Aelodau Etholedig at y broses hunanasesu. Dosbarthwyd fersiwn drafft o'r adroddiad blynyddol hefyd i'r Pwyllgor Craffu Partneriaeth ar 29 Mai 2012.

8. Datganiad y Prif Swyddog Ariannol

- 8.1 Er nad oes unrhyw oblygiadau ariannol sylweddol yn deillio o'r adroddiad blynyddol, mae'n hanfodol bod unrhyw gostau sy'n gysylltiedig â gweithredu'r camau yn gytûn â chynllun ariannol y tymor canolig.

9. Pa risgiau sy'n bodoli ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w gostwng?

- 9.1 Mae cofrestrau risg manwl wedi'u datblygu ar gyfer y Gwasanaeth Oedolion a Busnes ac ar gyfer y Gwasanaeth Plant a Theuluoedd. Gan fod yr ACRF wedi'i brif ffrydio i waith y Gwasanaethau mae'r risgiau a'r camau cysylltiedig i'w lliniaru a'u rheoli yn cael eu casglu yn y gofrestr risgiau.

10. Y Pŵer i Wneud y Penderfyniad

- 10.1 Adran 3 Deddf Llywodraeth Leol 1999 - dyletswydd Gwerth Gorau i sicrhau gwelliant parhaus.
- 10.2 Adran 7 Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol Awdurdod Lleol 1970 - dyletswydd i sicrhau gwelliant parhaus wrth gyflwyno gwasanaeth.
- 10.3 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 - dyletswydd i sicrhau gwelliant parhaus wrth gyflwyno gwasanaeth.

10.4 Arweiniad Statudol ar Rôl ac Atebolrwydd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol a gyhoeddir o dan Adran 7 Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol Awdurdod Lleol 1970.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Annual Report 2011-12

Who we are
What we do
The difference we make

**Denbighshire County Council
Social Services**

Contents

	Page
Introduction	1
Children & Family Services	2
Adult & Business Services	10

If you would like to find out more about our services and how to access them, contact the First Contact Team. You can write or call in to see them at:

64 Brighton Road
Rhyl
LL18 3HN

County Hall
Wynnstay Road
Ruthin
LL15 1YN

Phone 01824 712900
Fax 01824 712888
Text 07917 597993
Email firstcontactteam@denbighshire.gov.uk
Website www.denbighshire.gov.uk

This document provides a summary of our annual self assessment. [Click here](#) if you want to read the full detailed assessment.

For a version of this leaflet in Braille or another language or format, [click here](#) or call free on 0800 243 980.

Introduction

This is my annual report about social services in Denbighshire. The report looks at performance in 2011/2012 and sets out our priorities for 2012/2013.

How effective are our services?

My overall assessment is that Denbighshire Social Services continue to perform well. We have very committed staff and I am pleased with their continued work to ensure that we make life better for vulnerable people.

Recent Welsh Government papers set an agenda to transform social care services in Wales. We have already started to deliver this agenda. Over the last 3 years we have made good progress in adapting and developing services to respond to the needs of an ageing community and increasing numbers of children and adults with complex needs. We recognise that there is more to do and the priorities we have set will continue to modernise our services.

Modernising our services will involve developing more joined up approaches to meeting people's needs. This will involve changing the way we work and the way services are delivered. We will need to ensure that we manage change consistently well, ensuring that people who use social services, our staff and communities have the opportunity to shape the way change is taken forward.

We recognise that some of the changes we will make may not be popular, and that people like familiar services. However, the financial climate means that we will have to approach things in a different way to be able to provide support for increasing numbers of people in future with the money we have. Ensuring vulnerable people are protected and that people receive high quality services will always be central. We will also focus on making changes so that people can be independent as possible, services make lives better and people are treated with dignity.

Sally Ellis

Corporate Director Modernisation and Wellbeing

Children & Family Services

Supporting Children and Families

What we are about

We aim to ensure vulnerable children:

- ✓ are safeguarded
- ✓ live with secure, stable loving families
- ✓ have opportunities for success, and
- ✓ are enabled to grow and develop into healthy, well rounded adults.

The Services we provide

We recognise the importance of providing the right support to children and families at the right time. This involves working closely with other agencies to combine our effort so that we:

- help prevent problems arising
- respond early before problems escalate, and
- provide effective support when intensive help is needed from statutory services.

The services we provide include:

- information, advice and signposting people to help and support
- supporting families to care for their children safely and to reduce the risk of family breakdown
- helping children in need, children with disabilities and young carers
- supporting looked after children and care leavers
- providing stable, secure placements through fostering and adoption, and
- child protection to ensure vulnerable children are safe.

Early Intervention: helping families before problems escalate

Every year families, professionals and the general public contact us with concerns about children, young people and their families. We call these contacts. In 2011/2012 we received 5150 'contacts'. Social services does not need to be involved in the majority of these cases. However, it is often the case that the family is at a point where they need some form of help or support.

During 2011/2012 we have started using an approach that places the family at the centre of making change to their lives. We ensure that the family are listened to and that we help them to build on their strengths, their resilience and their skills. The approach is known as putting a Team Around the Family.

Ceri's story

Ceri is a teenager who refused to go to school. Ceri and her mum were arguing a lot. Ceri did not like leaving the house and did not socialise well. Ceri has a problem with her weight.

The Team Around the Family service worked with Ceri and her mum to find out what was working and what they needed help with. A number of agencies worked together with the family to:

- find a way for Ceri to engage in education
- help Ceri and her mum improve their relationship through counselling
- help them eat healthily and exercise
- help them manage their debts

Ceri's mum has said she feels much more positive about everything in life.

The difference this has made for Ceri

- I did well in my basic skills test
- I start college after the summer break
- I have stopped arguing with mum
- Me and mum have started going to the gym and we're enjoying it!
- Mum is on top of our finances
- I am much happier about my future

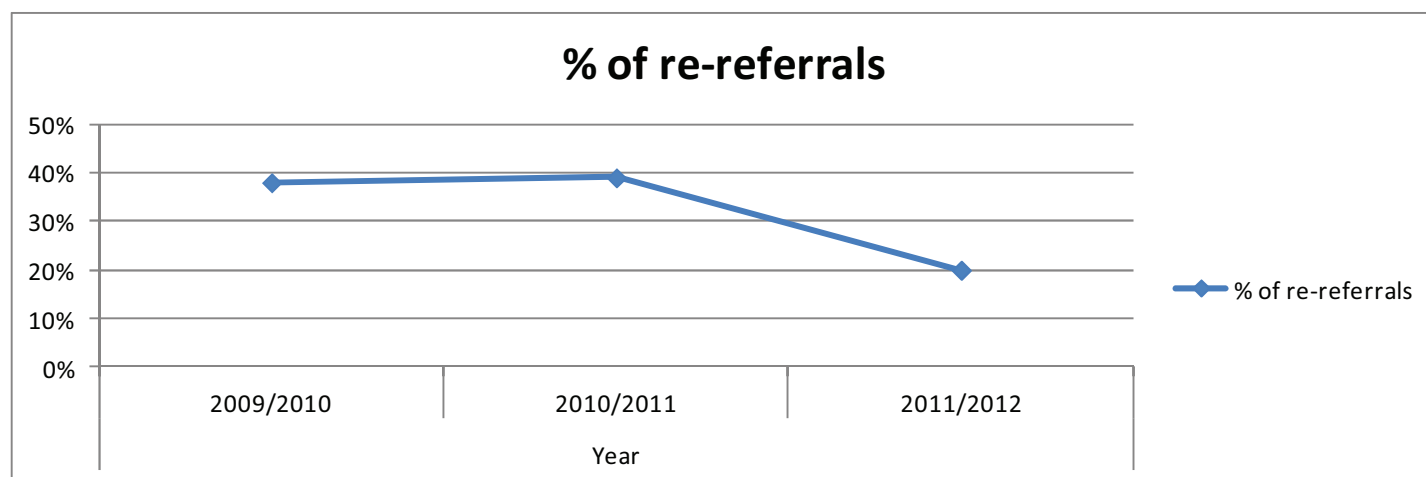

Supporting Families

During 2011/2012 we have improved the way we support families to care for their children safely and to reduce the risk of family breakdown. We have started using an approach (Framework Analysis) which involves agencies working together to assess, plan and support children and families.

We have been working with other agencies to strengthen the way we respond together to help these families. Each week we meet with teachers, health visitors, and the police to share information and concerns about children and families. At these meetings we agree what action is needed and who will take the lead. This helps to ensure that families get the help they need early on from the most appropriate agency.

Focusing on helping people get help early on has helped us to halve the number of children/young people who are referred to the Department more than once during the year (down from 39% in 2010/2011 to 20% in 2011/2012).

In 2012/2013 we will work with the Family Information Service to ensure families have access to information about the support they can get in their community and from statutory services.

We will continue to develop our services. We recognise that services do not always join up to provide families a smooth transition in and out of services as their needs change. We have developed an action plan to grow and develop our range of intensive family support services. This is part of a wider multi-agency approach to family support that we will continue to develop over the next 2-3 years.

Children with disabilities

In our last annual report we highlighted the work we had planned with Health on a project to develop an integrated disability service at Hyfrydle in Denbigh. There have been delays in this project which means that we have not yet fully joined up our services. This is disappointing but we are confident that our Health colleagues will ensure that the project is delivered this autumn. Positively the lease for the building has been signed and development work has started.

A key focus of supporting disabled young people in transition to adulthood is to provide effective planning to make sure that their future needs are identified and that the right services are put in place. This is an area where we do well. However, we recognise that there is a group of young people receiving direct support from the Children and Family Services who will not be eligible for support from adult services as they get older. We have set up a key worker service to work with partner agencies to identify support that may be available for them.

Looked after children

Looked after children are children and young people who are in the care of the local authority because of a care order made by the court or by agreement with their parent(s). Often these children are referred to as being 'in care'. Over the last 3 years the number of looked after children in Denbighshire grew. The number of looked after children has now stabilised although children are still coming into care and we are finding that they are staying in care for longer (this is discussed later in the report). In Denbighshire there were 165 looked after children on the 31st March 2012.

The Council acts as a 'corporate parent' for looked after children. We are proud of the work we have undertaken in 2011/12 to be good 'corporate parents'. This includes making sure that looked after children attend school, visit the dentist and have health immunisations.

One of our developing strengths is the attention we give to ensuring that children and young people are involved in their care arrangements and are a key part of any decisions and arrangements for their future. We are proud that all children and young people have access to an independent advocate.

“I would like to thank my Social Worker for her time, appreciated the relationship they had developed and how she was able to challenge me to consider new possibilities and actions in difficult areas of my life”

Service User (Court practice group)

We use a range of different ways to find out what children and young people think about our services. However, we need to get better at pulling this information together to develop a more comprehensive picture of common themes/ issues that arise. In response we have revised our Quality Assurance Framework (2012-2014) which now places a stronger and more co-ordinated emphasis on listening and responding to what service users tell us.

Fostering and adoption

We have a dedicated Fostering Service that is responsible for making sure we have suitable foster carers. This includes ensuring people are trained and supported to provide good placements for looked after children. We had a successful annual fostering inspection in 2011/2012.

We are pleased that we have good placement stability for looked after children. However, prolonged care proceedings mean that children are tending to remain in foster care longer. We are therefore experiencing challenges in providing well for the varying and differing ages and needs of children and young people. In addition Foster Carers have told us that our current training for foster carers needs to change. In response we will review the foster carer training programme and develop tailored training and support packages for longstanding foster carers and kinship carers (carers who are relatives of the young people they look after).

We have worked closely with the North Wales Adoption Service which has focussed on providing a steady supply of approved adopters. There is now a rolling training programme for prospective adopters and an increased number of assessments being presented to panels. We have also established a joint adoption panel with Conwy. However, even with this effort and focus progress has been restricted due to a national shortage of prospective adopters.

Safeguarding and Child Protection

One of Social Services' key responsibilities is to protect children from harm. We try to do this in partnership with families, and where appropriate, keep children in their own homes. Our assessment is that we have efficient and well developed systems in place to keep vulnerable children and young people safe. We ensure that our processes for dealing with child protection are followed in a timely manner and we work well with other agencies to safeguard children.

We have a well established joint Conwy and Denbighshire Local Safeguarding Children's Board which makes sure that there is a consistent approach to safeguarding and child protection across all key agencies. The authority's Estyn inspection of Education was positive about the safeguarding work undertaken in the authority. We have also provided a comprehensive range of child protection training across the social care sector with 121 receiving child protection training during the year.

In 2012/13 we need to ensure we consult more effectively with children who have been subject to the child protection process in order to better understand the impact (positive/ negative) it has had on their safety.

Delivering an efficient, high quality and well managed service

Over the last year we have achieved a great deal with the commitment of an experienced and established workforce. We have successfully implemented a major restructure of our Service in 2011 that supports and promotes good quality social work practice. Information about how we are managing our service can be found in our full assessment (a link to this document is on page 2).

How does our performance compare?

Our assessment of our strengths and challenges is as follows:

Strengths	Challenges
<ul style="list-style-type: none">• making timely decisions on referrals (within 1 working day)• reducing repeat referrals• completing initial assessments (within 7 working days)• ensuring children are seen as part of the initial assessment• the timeliness of initial child protection conferences• meeting timescales for reviewing children who are on the child protection register/are looked after• having qualified social workers allocated to cases• placing looked after children in appropriate placements so they do not experience unnecessary placement moves• ensuring good school attendance for looked after children• ensuring looked after children are not permanently excluded from school	<ul style="list-style-type: none">• completing core assessments within 35 working days• ensuring that children do not experience changes of school unless it is due to transitional arrangements• undertaking statutory visits to looked after children in accordance with regulations• ensuring plans for permanence for looked after children are in place at the point of their second review• child in need reviews are carried out within the statutory timescales

Click [here](#) to see how we how performed against our performance indicators in 2011/2012.

Looking forward—our top priorities

The pace of change within Children's Services continues to be fast, diverse, and demanding. We must manage this pace within a challenging and testing economic environment in which significant long term efficiency savings must be made. Our focus will be how we improve outcomes for children and young people whilst delivering efficiencies.

We have set priorities for the next 3 years. The information on the next page sets out the main focus of our energies in 2012/13 to deliver the 3 year priorities:

3 year priority	In 2012/2013 we will:
Vulnerable families provide stability and safe care for children	<ul style="list-style-type: none"> strengthen the way we involve and work with families and partner agencies in assessing the needs of families and in the planning, delivery and reviewing of services (Joint Assessment Family Framework and Framework for Analysis) implement a Family Support Strategy. The Strategy will set out the range of support services we will deliver to families develop our approach to delivering family support services with partners
Looked after children are provided with permanent, stable, secure and loving families and become independent adults	<ul style="list-style-type: none"> develop a new training programme for experienced foster carers and carers looking after family members so that they can develop the skills to help support children and young people with a range of complex needs undertake an evaluation of Bryn y Wal children's home and look at options for how we use the budget to meet the future needs of children and young people who are looked after
Vulnerable children are protected	<ul style="list-style-type: none"> bring together and reduce the number of multi-agency panels that work to support vulnerable children/young people and families work together with our partner agencies to develop an agreed programme to respond to the impact of domestic abuse on children develop consultation approaches that enable us to learn from the experiences of families involved in Child Protection process
Children with complex additional needs are enabled to live stable, secure and inclusive family lives	<ul style="list-style-type: none"> review delivery of services to children and young people with additional needs (e.g. due to disability) to make sure the service is able to respond to their needs effectively
The Children and Family service is efficient, of high quality and well managed	<ul style="list-style-type: none"> improve the way in which we use our information and intelligence to inform service development and delivery

Adult & Business Services

Supporting Adults

What we are about

We aim to support people to live as independently as possible. For most people this means working with them so that they can continue to live in their own home.

The services we provide

The type of service we offer depends on a person's needs. Depending on their situation we could offer someone:

- information and advice
- advice about benefits and how to claim them
- signposting to services available in their community
- support that helps people to regain or develop their skills and confidence to take care of themselves
- special equipment and home adaptations
- care and/or support in a person's home
- short breaks
- day services
- care in a residential or nursing home for people with specific high level care needs

Click [here](#) for more information about the services we provide.

A year of change

During 2011/12 we delivered an ambitious programme to transform adult social care in Denbighshire. We put a new structure in place which had 2 key features.

A new Intake and Reablement Service which:

- ◆ makes it easier for people to access our services
- ◆ enables us to respond promptly when people seek help, and
- ◆ focuses on how we can maximise peoples independence.

Services delivered through locality offices which:

- ◆ bring a stronger link between our services and the communities they serve
- ◆ enable agencies to work together to jointly assess and support people, and
- ◆ promote health, well-being and independence in towns and communities.

The emphasis of the new structure is on prevention and early intervention, whilst recognising that an ageing population will have complex, long term care needs that require responsive support tailored to individual needs.

We have carried out a review of our new structure gathering the views of staff, partner agencies and most importantly some of the people who have received our services. The outcome of the review showed that:

- ◆ we treat people with dignity and respect
- ◆ people felt that our services are reliable, and
- ◆ overall we are easy to contact (but there is room for improvement).

One person told us:

“I am grateful for the prompt service received and the kind and caring attitude of the staff as I find it difficult to be in the company of strangers.”

The review highlighted that we need to ensure that service users and their carers know who to speak regarding their care. 25% of users who responded to were unclear about who they needed to speak to if they had any queries. We have started work to make sure that people are clear about who is responsible for their care. We are also looking at what information is given to people once our input has ended.

Providing an effective and timely response

Our First Contact Team provides a single point of access to our services. They carry out initial screening to find out what needs the individual might have and refer them to the appropriate team or relevant external agencies. Last year our First Contact Team provided advice, information and support to over 6000 adults.

In 2011/12 we increased the input of social work staff and occupational therapists into initial screening processes. We believe that this approach has improved signposting, assisting people to get information/advice and everyday support in their own communities and improved the quality of information going to the longer term teams. In 2012/2013 we will be developing standards for our First Contact service that will help us better understand how effective the service is and the difference it is making.

We are pleased that we have been selected as a pilot to develop a single point of access to social and health care services. This will seek to remove the need for a service user or their carer to make contact with a range of agencies when in need of support. Health and third sector colleagues were part of the development bid which got financial support from the Social Services Improvement Agency for initial development costs. This is an exciting opportunity and we look forward to reporting progress at the end of 2012/2013.

Click [here](#) to find out how you can contact social services.

Promoting independence

We have developed our services to provide a stronger focus on supporting people to maintain their independence. These services are rapidly becoming the first thing we do when someone needs help. Reablement and Telecare are good examples of the work we have undertaken to promote people's independence.

Reablement

Reablement is short-term support which is designed to develop people's confidence to manage as many tasks as possible on their own rather than having other people do things for them.

Last year our Intake and Reablement Service has assisted 2549 people to retain their independence by delivering short term intensive support. 69% of people no longer needed a package of care after short term support.

We were pleased that an evaluation showed that our approach to reablement is working. A survey completed by people who have received reablement showed that at the end of the reablement service:

- ✓ 76% of people stated they had more confidence
- ✓ 47% said the service had helped improve their privacy, and
- ✓ 49% said it had improved their dignity.

When we went back to people 3 months after they had received a reablement service we found that:

- ✓ 62% of people felt their confidence had improved further
- ✓ 25% said it had remained the same, and
- ✗ 7% of people felt their confidence deteriorated.

Click [here](#) for more information about reablement in Denbighshire.

Telecare

Our Community Equipment Service (CESI), which is a formal partnership with the Betsi Cadwaladr University Health Board (BCU), provides and manages a wide range of equipment from hoists to Telecare to help people live independently within the community.

Telecare is a range of equipment that uses sensors and an alarm system which is plugged into the telephone socket. This alerts a carer or a response centre when a person needs help or something has been detected such as gas or smoke. 1300 people are now provided with Telecare in Denbighshire with 450 new installations in the past year.

The CESI service provides a quick response with 83% of equipment delivered within 5 working days. Positively 82% of equipment is recycled meaning that it is put back for use in the community.

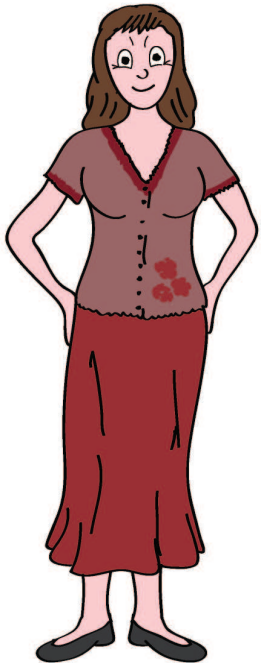
Click [here](#) for more information about telecare in Denbighshire.

Ellen's Story

Ellen had been in hospital for 7 months. Although she was ready to be discharged from hospital her property was unsuitable.

We arranged temporary accommodation and a reablement care package to enable her to leave hospital. The social work and OT (Occupational Therapist) then worked together with Housing and Ellen to find a property that was suitable to meet her needs.

Ellen is now living independently in the community of her choice. She is independent with personal care tasks and is managing all food and drink preparation. Ellen's family and friends support her with shopping. Ellen has managed to walk to the local bus stop to use local transport into town on a couple of occasions.

Communities

We have a range of services that have been developed to build networks and support to help people live in their community without reliance on statutory social care services.

We have worked closely with communities to develop a range of community initiatives that include:

Passion for Life	A framework for older people which enables them to make incremental changes to move them from where they are now to where they would like to be in their lives
Dignity in Care	Local volunteers work to champion dignity and respect to be at the heart of care services
Telebuddy services	Volunteers phone people who may feel lonely or isolated to make sure they are okay
My Life My Way groups	A mentoring scheme where older people support young disadvantaged people

We are currently piloting Community Information Points in 3 rural areas to help bridge the gap between local communities and those agencies able to offer help and support.

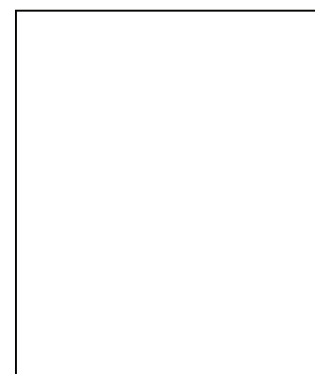
The New Work Connections (NWC) project supports people over the age of 16 who, through a range of disadvantages, are economically inactive or unemployed. The main group of people we work with are people who have social care needs and we believe that help with pursuing training and/or employment can often help to transform people's lives and reduce dependency on health and social care services. During the year we supported 514 people. We are aiming to help more people in 2012/2013.

Our Supporting People strategy has been very successful in providing a range of options for people to have supported accommodation in the community.

Click [here](#) for information about the type of support provided through Supporting People and how you can ask for help.

Evaluation questionnaires demonstrate that our Welfare Rights Team makes a real difference to people's independence, health and wellbeing. Last year our Welfare Rights Partnership removed £17m in personal debts, generated increased income of £8m and moved approximately 1,138 people out of poverty.

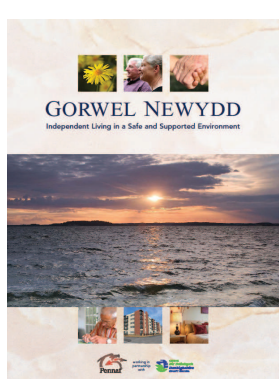
Click [here](#) for an annual report on the work of the Welfare Rights Team.

Modernising our services

As a nation we have an ever ageing population with increasing levels of physical and mental frailty. We need to ensure that we continue to develop modern services to respond to the changing needs of people in Denbighshire within the context of financial pressures. Between 2009—2012 the Council agreed that, in response to demographic pressures, priority would be given to adapting and developing services for older people and people with learning disabilities.

Modernising services for older people

We are proud of how we have developed Extra Care in Denbighshire. We have established schemes in Rhyl and Prestatyn and a further scheme opened in Ruthin last year. The Ruthin scheme is built on the same site as our existing in house Care Home (Awelon) and we have commitment to build an Extra Care Scheme in Denbigh. There is a clear need for more Extra Care facilities in Denbighshire but funding the development of a further phase is challenging.

Click [here](#) for information about Extra Care Housing in Denbighshire.

We have strengthened our services for older people with mental health problems (EMH). We have commissioned day activities for people with EMH as part of our support for carers. These approaches move away from traditional models of EMH day care and aim to break down barriers of isolation by providing services in places such as Extra Care Housing where people can form friendships and support networks.

We have worked well with Leisure Services to promote and develop opportunities for older people to participate in physical activities. Examples include guided walks, free swimming and aqua aerobics and chair based exercise sessions provided to community groups, in Extra Care Housing and in our day centres.

Over 100 people enrolled for chair based activities with the average age being between 80 – 90 yrs. One Extra Care group now feel that once a week session is not enough and are trialling twice a week sessions with two residents leading the group.

Jean's Story

Jean has attended your chair based exercise group at Nant-Y-Mor and can't praise the group enough. She has gained more movement in her arm since doing the exercises. There has been a marked improvement in her arm since her injury, she did have Physio following the removal of her plaster, but this stopped after so many weeks, leaving her with very limited movement. This exercise group has not only given her the motivation to carry on these exercises at home, but to meet others.

Modernising services for people with learning disabilities

Last year we started work to develop Intensive Supported Independent Living accommodation in Henllan which will support 8 people with learning disabilities, 2 physically disabled people and 2 people with autism to live in the community. Whilst there have been delays in delivering the scheme we are on track for a summer opening and funding arrangements between Health and ourselves have been agreed.

In addition two new housing schemes providing low level supported housing, one for 5 adults the other for 3 adults with learning disabilities have been developed since September 2011. These developments involved close and detailed consultation processes with local residents and both schemes have been very successful.

Click [here](#) to find out more about Community Living Schemes that support people with a learning disability to live in the community.

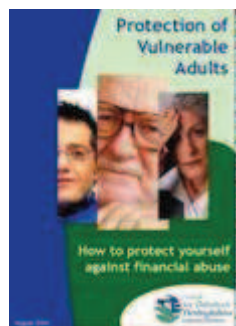
Safeguarding

We have effective systems in place to make sure that vulnerable people are safeguarded. We work well with other agencies and 318 people from across the social care workforce attended POVA (Protection of Vulnerable Adults) training. We have posters that explain the types of abuse a vulnerable person may suffer and who can be contacted by anyone who has concerns.

We need to make sure that there is a consistent understanding and application of the Mental Capacity Act, Deprivation of Liberty Safeguards (DOLS) and the concept of 'Best Interest' where people can make decisions about another person in certain situations. We will deliver specific refresher training for staff around the Mental Capacity Act. Through a complaint we have learnt lessons about how we can improve the way we involve and inform families about POVA cases, and the need for us to provide greater clarity about our decision making in strategy meeting minutes.

Click [here](#) for information about the kinds of abuse vulnerable adults may suffer, and contact details for anyone with concerns about the welfare of a vulnerable adult.

Click [here](#) for information about how vulnerable adults can protect themselves against financial abuse, and what to do if they feel they are being abused.

Supporting Carers

We value the role that carers have and appreciate this can be a challenging and demanding role. We are very committed to improving and developing support and services for carers, and are providing more services to carers than ever before. Over recent years there have been significant improvements to the service, including the appointment of a Carers' Commissioning Officer, the development of a Carers' Strategy, a dedicated Carer Assessors service, Carers Emergency Card Scheme, EMH Carer Support, Healthy Carers Worker post, and a dedicated webpage. However, we recognise that there is more to do to ensure that carers forms a central part of our assessment processes. We will provide refresher training for our staff on our carers' assessments and services to support carers in Denbighshire.

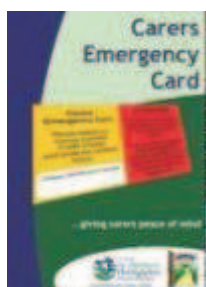
Cath's Story

Cath is a 72 year old lady who suffered a stroke which left her with complex needs. In the beginning it seemed unlikely that Cath and her husband (her main carer) would be able to cope if Cath returned home.

Cath's husband had a carers assessment and a care package was put into place to help support him in his caring role. More suitable accommodation to meet Cath's needs was found and adaptations were made. Her husband was given in depth training in correct moving and Handling techniques to enable him to maintain his own and his wife's safety in transfers and daily living.

Cath was offered and accepted day care and her husband was given an advocate to assist with financial matters and correspondence.

Following detailed work by a social workers and OT Cath's husband was able to manage his role as main carer and both are managing independent living in the community.

Click [here](#) for more information about the Carers Emergency Card Scheme.

Looking forward—our top priorities

Over the coming year we will need to make some difficult decisions about the services we provide and the way we provide them. We will need to ensure that services provide good results for vulnerable people with eligible social care needs. This will include remodelling day services and reviewing the provision of meals on wheels. We will also adopt new approaches and ways of working with the 3rd sector (voluntary organisations), independent providers, community councils, statutory partners and other local authority colleagues.

We will need to ensure that our quality assurance framework is fully embedded to ensure that we have a better understanding of the quality of services in Denbighshire. We also need to develop our systems to provide a deeper understanding of service users and carer experience and where they feel improvements need to be made.

We have set priorities for the next 3 years. The information below sets out the main focus of our energies in 2012/13 to deliver the 3 year priorities:

3 year priority	In 2012/2013 we will:
<p>Personalisation People have choice and control over their lives and are able to live as independently as possible</p>	<ul style="list-style-type: none"> • further develop approaches that enable people to control their care and be at the centre of their service • enhance the use of Assistive Technology to support adults to remain safe and independent • develop our performance management to focus onto quality, outcomes and service user value • develop and implement robust customer involvement • introduce and promote customer service standards across all services
<p>Localisation People’s individual needs can be met within their local community</p>	<ul style="list-style-type: none"> • further develop and implement a model for the delivery of health and social care within a locality structure • develop commissioning strategies that reflect and responds to the needs of Localities • develop the Single Point of Access, Assessment and care co-ordination across health and social care in Denbighshire

How are we performing

Last year our services were inspected as part of a planned inspection of an adult social care by the Care Standards Inspectorate for Wales (CSSIW). The inspection provides an important independent evaluation of services that we provide. We were pleased with the outcome of the inspection which concluded
XXXXXXXX

– highlights to be included once final report is received.

Follow this link to see the inspection report

During our restructuring process we maintained “business as usual” and sustained performance against our statutory PI’s. Our assessment of our strengths and challenges is as follows:

Strengths	Challenges
<p>Our analysis is that we perform above the Welsh average for the following performance indicators:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Managing or removing risk in POVA cases.✓ The rate of older people supported in the community.✓ Ensuring that care packages are reviewed.✓ Ensuring a low number of delayed transfer of care.✓ Providing carers with a service following an assessment.	<ul style="list-style-type: none">➢ The rate of older people supported in care homes.➢ The percentage of carers who were offered an assessment or review of their needs in their own right.➢ We recognise that there is still an insufficient take up of Direct Payments in particular by older people. We need to improve this and work with staff to understand and break down the barriers that prevent people taking up a Direct Payment.

Click [here](#) to see how we how performed against our performance indicators in 2011/2012.

3 year priority	In 2012/2013 we will:
<p>Safeguarding</p> <p>Vulnerable adults are protected from harm</p>	<ul style="list-style-type: none"> • review the management arrangements of the Protection of Vulnerable Adults (POVA) function including the Annual POVA training plan • develop and implement an Action Plan as a result of learning / recommendations from a Serious Case Review • deliver training around the Mental Capacity Act. • undertake a feasibility study regarding a new approach to meeting the needs of disabled children and adults
<p>Integration</p> <p>Services work together to meet the needs of individuals using flexible resources to reduce dependence</p>	<ul style="list-style-type: none"> • continue to implement a Reablement Strategy across all services • further developing an effective and productive interface with Health • develop an Accommodation Strategy in partnership with Housing Services
<p>Efficiency and Effectiveness</p> <p>Adults have co-ordinated health and social care support to meet their needs</p>	<ul style="list-style-type: none"> • further develop the social care workforce strategy taking account of changing needs • develop an approach to respond to and embrace new models of social care provision • implement staffing / workforce indicators as laid out in the Social Care Measure • develop a staff engagement strategy • modernise service delivery, maximising office space and utilising new technology to increase capacity and productivity

Delivering an efficient, high quality and well managed service

We have worked hard to ensure that our workforce is a stable one that is well trained and equipped with the skills to meet the requirements of changing and modernising services. Information about how we our managing our service can be found in our full assessment (a link to this document in on page 2).

Feedback can be provided to:

ACRF Feedback
Ty Nant
Prestatyn
LL19 9LG.

You can also call 01824 712900 or email:
ssdcomments@denbighshire.gov.uk to leave feedback.

Ceri's Family concept and images: © Denbighshire Health, Social Care and Well-Being Unit.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Blaenraglen Waith y Cyngor Sir

Cyfarfod	Eitem (disgrifiad / teitl)		Pwrpas yr adroddiad	Angen Penderfyniad y Cyngor (oes/na)?	Awdur – Aelod arweiniol a swyddog cyswllt
11 Medi	1	Datganiad Polisi Taliadau		Yes	Linda Atkin
	2	Adolygiadau Gwasanaeth y GIG	I ystyried cynigion i ad-drefnu cyflenwad gwasanaethau'r GIG yng Ngogledd Cymru	Na	Sally Ellis
9 Hydref	1	Diweddariad ar y Cynllun Datblygu Lleol			Graham Boase
	2	Canllawiau Cynllunio Atodol ar y Cyd ar Safle Treftadaeth y Byd Traphont Ddŵr Pontcysyllte a'r Gamlas	I geisio mabwysiad y Canllawiau Cynllunio Atodol	Oes	Eleri Evans / Graham Boase
	3	Canllawiau Cynllunio Atodol Gorllewin y Rhyl			AL
	4	Cynllun Corfforaethol			Alan Smith
	5	Strategaeth Uchelgais Economaidd			Graham Boase
	6	Polisiâu a Gweithdrefnau (AD i roi gwybod ba bolisiâu sy'n dod a pha bryd)			
6 Tachwedd	1	Polisiâu a Gweithdrefnau			
	2	Cynllun Datblygu Lleol			Graham Boase /

Blaenraglen Waith y Cyngor Sir

Tudalen 90

Cyfarfod		Eitem (disgrifiad / teitl)	Pwrpas yr adroddiad	Angen Penderfyniad y Cyngor (oes/na)?	Awdur – Aelod arweiniol a swyddog cyswllt
					Angela Loftus
4 Rhagfyr	1	Polisiâu a Gweithdrefnau			
8 Ionawr	1	Polisiâu a Gweithdrefnau			
5 Chwefror					
26 Chwefror					
9 Ebrill					

Blaenraglen Waith y Cyngor Sir

Cyfarfod	Eitem (disgrifiad / teitl)	Pwrpas yr adroddiad	Angen Penderfyniad y Cyngor (oes/na)?	Awdur – Aelod arweiniol a swyddog cyswllt
7 Mai				
Briffio'r Cyngor 15 October	1	Rhianta Corfforaethol	I gyflwyno gwybodaeth bwysig ar ddyletswyddau rhianta corfforaethol yr aelodau	Na Julie Moss
	2	Gweithdy Cyllideb		

Cyfarfod yn y Dyfodol

Dyddiad	Eitem (disgrifiad / teitl)	Pwrpas yr adroddiad	Angen penderfyniad y Cyngor (oes / na)?	Awdur – Aelod arweiniol a swyddog cyswllt
Medi 2012 (i'w gadarnhau)	Adolygiad Perfformiad Blynyddol 2010 / 2011	I gymeradwyo dogfen Adolygiad Perfformiad Blynyddol y Cyngor.	Oes	Tony Ward / Alan Smith
Briffio'r Cyngor – Dyddiad i'w	Cyflwyniad gan y Swyddog Cartrefi Gwag	Cynigiwyd gan y Pwyllgor Craffu Perfformiad ar Ragfyr 1 2011 i hysbysu o	Na	I'w gadarnhau

Blaenraglen Waith y Cyngor Sir

Dyddiad	Eitem (disgrifiad / teitl)	Pwrpas yr adroddiad	Angen penderfyniad y Cyngor (oes / na)?	Awdur – Aelod arweiniol a swyddog cyswllt
gadarnhau		swyddogaethau ac amcanion y swydd		
I'w gadarnhau	Canllawiau Cynllunio Atodol ar Dai Fforddiadwy			Graham Boase / Eleri Evans

Nodyn ar gyfer swyddogion – Terfynau Amser Adroddiadau ar gyfer y Cyngor Llawn

Cyfarfod	Terfyn Amser	Cyfarfod	Terfyn Amser	Cyfarfod	Terfyn Amser
<i>Gorffennaf</i>	26 Mehefin	<i>Medi</i>	28 Awst	<i>Tachwedd</i>	23 Hydref

Diweddarwyd 28/6/2012 - SP

Council Work Programme.doc